

КЛИЧ

THE CALL

РІЧНИК I. Ч. 2-3. Лютець-Березень 1935 February-March VOL. I. No. 2-3.

З М І С Т :

Від Редакції	1.	Весела сторінка	24.
До наших Передплатників і Читачів	2.	З книги життя	25.
Канадо!	3.	Чи українці Едмонтону зуміють вибрати одного посла-українця до провінційального парламенту Алберті?	26.
Образ Монументу Шевченка	4.	Совість не видержала	27.
Шевченко щодо Москви	5.	Міжпровінційна дебата між укра- їнськими студентами, на тему: Прийняття Росії до Ліги Народів	28.
Страшні картини з теперішнього життя в Радянському Союзі (Допис в англійській мові — на- писав Гарет Джовиз)	7.	Спорт	29.
Як живуть діти українських робіт- ників і селян, а як живуть мос- ковські комісарі (образці)	13.	Кудую?	30.
Звичайна картина померших із го- лоду в С.С.С.Р. (образ)	14.	Совітські літературні справи	30.
Як живуть мільйони селян і робіт- ників під большевицькою вла- дою (образ)	14.	Українська автономія в С.С.С.Р. (образець)	31.
Берестейський Мир (З нагоди 17- тих роковин)	15.	Спостереження й комент (Як взір- цево поводитися на поїзді) ..	31.
Барабанщик (Інцидент із наполеон- ської війни)	17.	З моєї поїздки з протибольшевиць- кими відчуттями на околицях в Алберті — з рамена "Клича" ..	33.
А ти бачив Бога?	18.	Союз Польщі з Москвою (Докін- чення з попереднього числа) ..	35.
Михайло Грушевський	20.	Хто б Ви не були	39.
Український загальний оцінює його пра- цю (В. Купченка)	21.	Nous apprecions le discours ukrainien que le petit Boulanger a prononce au radio le 8 Fevrier 1935.	39.
Фільми з нашого життя (Таки сво- го доконали, і Ти, що больше- визм вже їм помірі)	23.	На західних українських землях (Хто баламутить наших селян) ..	39.

“К Л И Ч”

Журнал-Місячник

Видає Видавництво “Клич”.

10630—98 Стріт Едмонтон, Алберта, Канада.

А. Г. ГЛИНКА, Видавець і Редактор.

Телефон Резиденції 27343

Передплата \$2.00 річно, \$1.00 піврічно, поодиноке число 20кт.

Редакція за оголошення не відповідає.

THE CALL

PUBLISHED MONTHLY BY:

THE CALL PUBLISHERS

10630 - 98th Street, Edmonton, Alberta, Canada.

A. H. HLYNKA, Publisher and Editor.

Residence Phone 27343

Subscription \$2.00 per year, \$1.00 per half year, Single copy 20c.

Advertising Rates Furnished on Application.

Адреса:

THE CALL

10630—98th Street

EDMONTON -:- ALBERTA

Ілюструє:

Л. Д. ШАЙЧУК,

Артист-Маляр.

Edmonton -:- Alberta

Друкує:

ДРУКАРНЯ ІВАНА СОЛЯНИЧА

ALBERTA PRINTING CO.

10336 - 96th Street

Edmonton -:- Alberta

ВІД РЕДАКЦІЇ

(Продовження).

Большевизм гине між українцями.

Вже здається немає "українського" большевика, щоб за останніх кільканадцять років існування большевизму не переконався, або принаймше, не ставив собі питання — чи не на мильній дорозі він? Із тої вже-історичної перспективи кожен бачить, що московсько-жидівські теорії є діаметрично противні законам логіки й правди. Практичне життя вже доказало, що теорія Мокви є теорією, але практика є зовсім ворожа українському народові. — Як вислід цього всього, большевизм між українцями не то, що захитався, але стрім-голову котиться у пропасть.

Всякі Скрипники, Хвильові, Сембаї — дослужилися раби до того, що згнули в руках ворога, котрому вони виступувалися. Сумління не дало їм вернутися до українського народу за їхні ганебні вчинки. — Та вони послужать, як приміри українських жертв, що перестерігатимуть тисячі других. Ірчан н. пр.: дослужився марки контр-революціонера й опинився на десятилітньому заслання. Про Сембю, большевицька "канадійська" преса писала, як про героя, заки депортували його до Москви, — та кілька місяців пізніше, та сама преса, щоб далі вірно виступуватися Москві, взяла протилежну сторону супроти нього й його також зачислили до лівих контр-революціонерів, аж поки не покінчили з ним. Чи ж дійсно український робітник і фермер може вірити такий пресі? — Ні, — свідомий не повірить! Так і кожний, що перечислюється за щирістю москаля, скорше чи пізніше, гірко заплатить за те.

І ось, коли кожний свідомий український большевик зробить потихо обчислення тих "благодатей" Москви українському народові, а з'особна переоцінить свої особисті користи — за демонстрування по маркетах з афішами в руках, за інтереси всіх лиш не за свої, то прийде до заключення, що цього до здобутків зачислити не можна. — Та ті, що лишилось у них ще трохи мужньої відваги прямо глянувши життям у вічі, не гратять багато часу, але так скоро як упевнилися куди москаль-большевик прямує, добули всіх останків своєї гідності й повернулися назад до свого народу, щоб разом пережити щастя й нещастя — та ще й других перестерігають.

Твердо віримо, що в короткому часі комплетний ехіт для большевизму з поміж українського загалу є неминучий. Та найважніше є те, щоб приспішити цілковиту загибель цьому ворогові в нутрі українського організму, а то щоб ізмести його з української землі щоб сліду не лишилось з нього. Вже той час минув, що Москва й її агенти могли одурювати українських робітників й фермерів нібито "проти-капіталістичними" кличами!

"Клич", Протибольшевицький Клич, "Протибольшевицький".

Оцей журнал іззяв собі коротку й кожному зрозумілу назву "Клич", та після головної лінії його він також може носити назви: "Протибольшевицький Клич", або "Протибольшевицький". Цими останніми можна послуговуватися для різноманітності в промовах і писаннях.

"Клич" — вже від першого свого числа, ясно здеклярував своє становище супроти всіх і вся й одверто та недвозначно заявив свою ціль. Це якраз є незвичайним явищем між українцями. Однак не хочемо цим сказати, що "Клич" знає вже, яке становище займе до різних справ, що можуть виринути, бо така річ не є можлива.

В рамі цього журналу входите все те, що є відповідне для поборення большевизму. Між іншими "Клич" має на меті: Всебічно висвітлювати большевизм у такому світлі в якому він дійсно є.

Стати збірною відповідних протибольшевицьких матеріалів.

Подавати фрагменти протибольшевицького змісту з перегляду преси й літератури.

Інтерпретувати програми большевицькі й конкретно вказувати українському загалові — кому корисні, а кому ворожі вони.

А далше — "Клич" має на меті ставити багато справ перед український загал, щоб він самий шукав у ньому відповіді.

"Клич" буде старатися виробити собі приступний і зрозумілий спосіб писання, для всіх верств українського загалу.

"Клич" бере на себе завдання доказувати, що большевизм є якраз причиною горя українського народу, а з'особна кожної української людини.

"Клич" є свідомий факту, що український загал у Канаді є розкинений по широкій території і тому ставить пресу на

перше місце, бо лише вона зможе досягнути ширший український загал і служити як середник чи засіб до знищення большевизму між українцями.

"Клич" повинен стати трибуною для українського загалу до побороення большевизму-комунізму.

Ми мусимо рятувати "збольшевичений"

український загал. Спільно зможемо зробити це.

Пресу большевицьку треба поборювати пресою!

* * *

В міру засобів матеріальних і моральних піддержки зо сторони українського загалу Видавництво Клича побільшуватиме чергові числа.
(Далі буде).

До Наших Передплатників і Читачів:

Видавництво "Клича" бажає пояснити, що головню з матеріальних причин, Видав. було примушене видати в цьому одному числі "Клича" число за лютень і березень разом, — як також тому, що видавець-редактор "Клича" обіздив околиці з відчитами з рамени цього журналу, щоб здобути матеріальних засобів і познакомити ширший український загал із цим новим місячником.

Однак, за короткий час від появи "Клича", ширший український загал вже відноситься до нього дуже прихильно й це улекшить працю для Видавництва на будуче.

Видавництво рівно ж бажає поінформувати своїх читачів, що вже є поважне число назначених репрезентантів "Клича" на околицях, що певно причиняться до збирання передплат та розпродажі поодиноких чисел журналу, що саме-собою буде великою матеріальною поміччю. Вже дотепер знайшлося декілька ширих прихильників "Клича", що самі зголосилися до Видавництва, щоб посилати їм по-кілька чисел "Клича" до розпродажі, як також прохають посвідкових книжечок для збирання передплат

Найприємніше для нас є те, що поважне число різних товариств й організацій запрошують промовців із рамени "Клича".

А далше — з журналом "Клич" ширше познакомлюються різні "бізнесові" фірми й лекше буде діставати більше оголошень. Також Видавництво "Клича" набуло кілька людей, що більшу частину свого часу присвятять "Кличеві", для розпродажі його, збирання передплат, оголошень та виголошення відчитів на протибольшевицькі теми.

Важке для наших передплатників: Видавництво "Клича" дасть кожному зо своїх дотеперішних передплатників кредит на одне число більше, цебто тому, що Видавництво перескочило одне число тепер, і так передплатники нічого не тратьте. Хочемо впевнити всіх, що журнал "Клич" мусить виходити й буде виходити! Це є одинокий український журнал у Канаді. І хоч Москва грошей на піддержання його не дасть, то ми маємо досить віри в український загал, що він піддержити та pomoже розбудувати його.

Видавництво.

КАНАДО!

Прекрасний краю, де високі шпилі
С'ягають хмар хребтами гордих Скалогір;
Де в серпанках перляться хвилі
Джерел, струмків, хрусталеводних рік, озір.

Канадо, — Ти чарівная царівно,
Дрядо-Фее із незмірних лісів;
На цілий світ Тобі немає рівних,
Бездонная кринице, золотих скарбів..

Канадо! Земле волі і простору,
Як дуже дивно я люблю Тебе;
Заслуханий у шум Твого бору,
Де запахом сосон, смерек, ялиць несе...

Де вітерець злетів на білих крилах
Серед осок, вільшин, трепети і смоліз;
Де з івою, обнявшись у гілях,
Про любові її шепоче верболіз.

Там явір знявся в хащах козолисту,
Берізі дві залюблені у красний клень;
Круг них поляна чиста і квітиста,
Черемха, грушечки, і дрік - барвень.

Ось готур кликнув на узліссі,
Серна пробігла, Partridge із корчів злетів;
Тут Oriole на лісковім орісі,
Там Vesper Sparrow піснь вечірню розвів.

Тут голденради золотом розквітли,
А там струмок серед квіток журчить,
А в вишинах у царстві світла
Самітня срібна мева б'ється і квілить...

* * * * *

Канадо, безконечна земле волі,
Країно щонайкращих прав і установ;
Багата житнице пшениці золотої,
Прийми братів моїх під свій святий покров.

Твої міста, храми, церкви, оселі,
Твій степ ми любим, як свій рідний дім.
Ми горді із традиції Твоєї!
Що сяє нам у сонці золотім.

Володимир Купченко. 15. VII. 1934.

Як Заграв Ранику розгонять усі примари тьми, так Маєстат Його Геніальної Величності опертої на гори України притягає до Себе сучасні і грядущі покоління. Вороги; більшовицькі гадри і інші злі сусіди, осліплені промінням Кобзаря не годі приступити до Його Мону менту.

Шевченко щодо Москви

Сучасні-модерні русотяти, теперішні гтіль московська старається всіма силами натягнути Великого Шевченка на своє большевицьке, інтернаціональне копито; мовляв, дивіться, може то й Шевченко во-лів, щоб уся Україна опинилася в калюжі московській так само як оде й ми...

З такими нещасливими юдами нема що й говорити — нехай послужать власні Шевченкові слова, яке його відношення було щодо Москви та всього, що московське.

Ляхи були, усе взяли
Кров повипивали,
А москалі і світ Божий
В путо закували.

Невольник.

♦ Москалики, що зазріди
То все очухрали.

Суботів. (Як чудово можна це пристосувати до сучасної доби, де через московську політику ціла Україна марно вигибас.)

Москаль — незгірша штука;
Добре вміє гріти руки;
І я люта, а все таки
Його не зумію,
Що москалі в Україні
З козаками діють.

Великий Лях. (Так бачите говорять у Шевченка сама відьма, що вважає москалів гіршими від злих духів, бо злий дух був би милосерднішим щодо України ніж сама Москва.)

Кохайтесь, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі лихі люди,
Роблять лихо з вами.
Москаль любить жартуючи,
Жартуючи кине;
Піде в свою Московщину
А дівчина гине.

Катерина.

Ото дурний! а ще й битий!
На квіток повірив
Москалеві!

Сон. I.

Поборовся б з москалями
Як би малось сили.

До Основ'яненка.

Шлях на Московщину
Далекий шлях, пани-брати,
Знаю його, знаю!
Аж на серце похолоне
Як його згадаю.

Попоміряв і я колись —
Щоб його не мірять!

Катерина.

Та що й казати,
Кебети не маю.
А до того в Московщині
Кругом чужі люди.

До Основ'яненка.

Лекше умирати
Хоть на пожарині в своїй стороні,
Ніж в чужій в палатах!

Москалева криниця.

Яка різниця між цим розпучливим криком Шевченка а большевицькою дурійкою — та большевицьким замостелченням твердженням, що, мовляв, між Україною й Московщиною нема ніякої різниці!!!

Чогось в минулім все жаль буде,
Щось є в землі батьків твоїх.....

Безталаний.

Без огляду на це, закукурічений формаль вам завіси доказуватиме, що правда є лиш у червоній Москві.

Тяжко й страшно подумати, що можуть шей тепер бути між нами такі потвори, щоб їм байдужими були ці слова:

Я каліка!

Я заморозив раз на все
Дрож серця у снігах чужини.

Сліпа.

От вам большевицька "правда" про Шевченків інтернаціоналізм.

Тяжко мені

Вітати над Невною...
України далекої
Може вже немає;
Може Москва випалила
І Дніпро спустила
В Сине море, розкопала
Високі могили,
Нашу славу?

Сон. I.

Такими пламенними-вогненними про-рочими та проречистими словами різбяти Кобзар на скелі вічності свій страшний протест проти спроб і затій шарлатанських супроти його рідного краю...

Він їде далі:

Холоне серце, як згадаю,
Що не в Україні поховують
Що не в Україні буду жить
Людей і Господа хвалить!
Серце холоне,
Як подумаю, що може
Меня похоронять
На чужині, і сі думи
Зо мною сховають,

— І мене на Україні
Ніхто не згадає.
Отже таки й на чужині
Хотілось та й то для того,
Щоб не робили москалі
Труни із дерева чужого,
Аби хоч крихотку землі
Ізза Дніпра мого святого
Святії Вітри принесли.
Нудно йому на чужині
І добро остило...

Між скалами неначе злодій...

Для тих, що продали душу червоному
антихристові тяжко буде довідатися, що
Шевченко не то що не любив московської
землі — він не любив і московської мови,
хоч пробував нею писати, він не любив москалів,
він не любив їх землі, він боявся
смерті на Московщині, він протестував
проти того, щоб йому, борони Боже, не
зробили труни з московського дерева.

Шевченко не навдивів усе, що було
московське. Він не хотів (бо йому "ості-
ло") навіть і ДОБРА московського.

Не так виглядає по своїй суті сучасний
інтернаціоналізм.

Тому в кого є хоч крихіточка честі —
так нехай прочитає бодай усі більшовицькі
розвідки про Шевченка — то навіть із-
відті довідається, що Шевченко не був і
не міг бути жадним комуністом (Гляди:
Шевченко у вітлі епохи — Річицький.) —
Тому єсть крайню безличню й по-мамсько-
му нятягати Великого Національного Про-
рока на московське копито на жидівським
ярмарку.

Багато лиха начинили —

Москалі в нашій Україні: Роби́ли те
лихо й царі й більшовики.

До царів Шевченко говорив:

Кати, кати, людодіи!

або: О царю поганий!

Царю проклятий, яситий,

Гаспи́ди лукавий!

а до самої царниці, що була для москалів
більшою за самого Бога, Шевченко в часи
неволі, кріпачтва, коли царські поспіаки
могли Шевченка бити найгіршими муками
за зневагу її царської імператорської "ми-
лости" — Шевченко говорить так сильно,
що й сьогодні їде мороз попід шкуру, чи-
таючі оці слова:

Тая царица —

Лютий ворог України

Голодна вовчиця.

або

На Україні
Байстрюки Єкатерини
Сараною сіли.

або в цих словах, де поет доходить куль-
мінації святого гніву.

Тебе, о судо,
І ми сами, і наші внуки
І миром люди прокленуть...

Якою вищою страшною силою вдариють
слова Пророка в підвалині імперії. — Ше-
вченко заваляв Росію. — Він заваляв Біль-
шевію.

Ніби до більшовиків говорять могут-
ній Пророк.

В день радости над вами
Розпадеться кара,
І повіє новий вогонь
З Холодного Яра...
Ваша злая своєволя
Сама скупается, сама
В своїй же крові.

Усюди
Вас найде правда - мета:
Настане суд, заговорять
І Дніпро і гори
І потече сто ріками
Кров у синє море.

Ціла Україна вигибає з голоду. Ї в-
морожує Москва, а "наші власні діти"
Москви допомагають. Шевченко говорить
до них.

Схаменіться, недолюдки
Діти юродиві!
Подивіться на рай тихий
На свою Вкраїну...
Церква - домовина
Розвалиться, а з-під неї
Встане Україна
І роозвіє тьму неволі
Світ правди засвітить
І помоляться на волі
Невольничі діти.
І забудеться самотня
Давня година,
І оживе добра слава
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Тихенько засяє.

Віримо, що вистарчить цієї коротень-
кої статті доказати хто був Шевченко. Ці-
лий Кобзар повен тієї любови до рідного
й ненависти до лютого ворога України. Без
різниці хто б той ворог не був — Шевчен-
ко кличе: Вставайте, кайдани порвіте, і
вражою, злою кров'ю волю окропите!

Той час близький, а тоді ми зможемо,
належно сповнити заповіт Пророка, з
чистим серцем святкувати Шевченківське
Свято.

'Страшні картини з теперішнього життя в Радянському Союзі.

Оцей допис перебираємо з "Едмонтон Булетен" із трьох чергових чисел. Перший "артикул" із 19 січня 1935, другий із 20, а третій із 21. "Клич" вважав відповідним перебрати цей допис точно в англійській мові, щоб кожен, хто бажає, міг набути його, як цінний матеріал, що доказує "нашим" нещасним заагітованим большевикам, що вони на мильній дорозі. Віримо, що в кожному українському домі є бодай одна особа, що зможе перечитати його.

Автором цього допису є Гарет Джовнз, бувший дорадник заграничних справ для Лойд Джорджа, бувшого прем'єра Великої

Британії підчас великої світової війни. Гарет Джовнз тепер є дописувачем до "Манчестер Гардієн", одного з найповажніших тижневиків у британській імперії. Адже якраз тому, цей допис представляє собою незвичайну вартість, бо пише його людина авторитетна, що віддала ціле своє життя для політики. — Ред. "Клича".

В іншому місці цього журналу читач найде дійсні образки зо трагічного життя в Радянському Союзі. Ці образки взяті з іншого джерела (не від Джовнза), твердять все те, що пише Джовнз. — Ред. "Клича".

Stalin Butchery Laid to Hunger: Famine at Hand.

REASON UNCOVERED FOR GRIM ASSASSINATION FOLLOWED BY EXECUTIONS
— KIROV'S DEATH SETS OFF ALARM

This is the first of three articles on Russia by Gareth Jones, formerly research adviser of foreign affairs to Lloyd George, now commissioned by the Manchester Guardian to write on world affairs. In Russia he was received by Lenin's widow, by Commissar of Foreign Affairs Litwinnoff, by the commissar of finance and by the president of the Athelists. In this article he begins his explanation of the reign of terror which began with the killing of Stalin's friend, Kirov, on December 1.

(Hunger lurks behind assassination of Kirov).

By GARETH JONES

Formerly Research Advisor on Foreign Affairs on the Staff of Lloyd George, and Now Traveling Correspondent of the Manchester Guardian

"The eerie voice of the secret agent, the crack of the firing squad and the thud of a falling victim have been heard more often in the last few weeks in Russia than for many years. For 1935 has dawned upon a period of terror following the assassination of Stalin's friend, Kirov, on December 1. But no one has yet told the true story of the wave of shootings which is terrifying Moscow. What is behind the rifle shots? Why is Stalin descending with such ruthless slaughter upon Soviet citizens at a time when he claims to have brought happiness and prosperity into their lives?

I shall attempt to give the answer by describing my adventures among the Russian people, when I wandered alone on foot through a number of Russian villages, sleeping on the hard floors of the peasants' huts, and speaking to the rank and file of the real folk to the "forgotten men," in their own language, Russian.

It was there among the hungry masses that I discovered the real reason for the shootings in the Russia of 1935 and it is this: That there is throughout the country a feeling of revolt and of hatred of the Communists that Stalin can only crush by terror and still more terror.

* * *

What did I find in Russia? Not many months ago I was in Moscow, dining with two leaders of the Soviet foreign office, in the palace of a former millionaire.

One of them after sipping his champagne, which was one of the seven different drinks at the luxurious dinner offered me to give the impression that all was well with the food situation, turned to me and exclaimed: "My dear sir, we have had wonderful triumphs in the villages. The peasants are contented. Their standard of living has

gone up and they are the most loyal supporters of Communism".

I was determined to test this and decided that I would take a rucksack, fill it with food, walk in the villages and see for myself how the peasants, who form one hundred twenty millions of the total one hundred sixty millions in Russia, were really living.

But it was a difficult task. Journalists were not even allowed to go to the countryside.

If I asked for a railway ticket to a village it would have been politely refused me. When I went to an embassy to ask advice as to how to go into the villages, one of the secretaries said:

"It's dangerous now, for there are bandits on the search for food. But if you really want to go, do not tell any Communists, for you will be stopped.

"Then beware of walking by night, for you will be attacked and your food will be taken away from you, and everything you have, perhaps your life, will be lost."

The train was crowded with peasants, clad in their sheepskins, for it was March and the Russian land was still covered with deep snow.

One of the peasants sat moaning in a corner and the words which struck me were: "hleba niyu," "there is no bread."

I had heard these words from begging peasants in the streets of Moscow, bearded men with glassy fearful eyes who would come up to me in some quiet corner and whisper. "We are starving. There is no bread. My friends and my family are dying in the village. So I have come to Moscow to look for food."

And this same gruesome refrain I heard again in the slow or "hard" train (to travel "hard" is to travel in a wooden compartment, while to travel "soft" is to travel by a kind of Pullman), on my way to the Ukraine, that formerly rich area of South Russia.

When I started eating white bread, I noticed the moaning peasant starting at me. By accident I dropped a piece of bread and since it was covered with dirt and dust I left it lying.

In the flash of an eye the peasant darted down upon it and devoured it as if he had been some wild beast.

A few moments later I ate an orange which I had bought with the rest of my food with United States dollars at the shop for foreigners, and threw the peel away into an unswept corner.

It did not stay there more than a second

or two, for the same peasant swooped down and swallowed the peel, as if it had been a delicious dish served in a first-class restaurant.

* * *

"You're hungry," I said to him. "Hungry," he replied, "We peasants are all hungry."

"The Communists took away our grain. They robbed us of our land. They come to our village and left only a few potatoes for us to live through the winter.

There's bread in the big cities, but there is no bread in the villages in the homes of the people who grow the wheat."

And he told me how in his village dozens were dying of famine, how the folk had collected the little silver and gold they had stored away and had said: "We will send you to the great city and you may find bread and bring it back to us and save us from death."

The peasant had left and had traveled to Moscow and he had bought bread.

Then came the tragedy. Thieves had come and had snatched the bread sack from him and all he had to bring was a sack of potatoes.

"And now they wait for me every day in the village. They will expect bread and they will get death instead.

And perhaps they will think I myself have been eating the bread." And he started again his monotonous moan.

* * *

There was a palefaced, raggedly dressed young man standing near a window, whom I approached and soon I again heard that refrain which had haunted me in Moscow, "There is no bread."

He told me that he was a member of the Young Communist League and added "in spite of that I can only get a few potatoes.

"I work in a small town and they give me no bread.

"My brother died of hunger and I am afraid that my mother and sister will die of hunger, too, for when I left them a few days ago all they had left to eat in the house was two glasses full of flour."

"But do you not become disillusioned?" I asked and his reply was one of the most significant utterances which I heard in Russia.

"Disillusioned?" he shouted, "disillusioned? of course we are disillusioned. Look at what we were promised.

"The Bolshevik leaders said that they would give us plenty of bread by the end of the five years plan, that the land would be

flowing with milk and eggs and butter, that every one of us would have meat every day and that there would be clothes in abundance.

"And what has happened? The five year plan is over and there is starvation throughout the land. No wonder there is a feeling of revolt."

Here he looked around to make certain that no one was listening, and he hushed his angry tone down to a whisper:

"No wonder that a number of Communists want to know when the good times are coming and why the promises have not been carried out.

"There'll be trouble within the Communist Party, if the peasants and the workers in the small towns do not get more to eat, mark my words."

Those words, spoken by the hungry pale young Russian near the window of the train fumbling along to the Ukraine were prophetic and came to my mind when I heard of the assassination of the Soviet leader, Kirov, of the plots to slay Stalin and of the revenge recently taken by the Soviet government upon more than a hundred Russians.

But more striking than that prophesy was that I saw during my tramp through Russian villages which began shortly after my talk with the disillusioned young Communist.

The train had stopped in a small station. "Here is my chance to slip off and enter Russia's no man's land," I said to myself.

I buckled on my rucksack with my precious food, and just before the train moved on to Kharkov I stepped off and soon stood alone in the snow, ready to begin my adventure. What I found in those villages I shall tell in the next article.

NO BREAD, IS CRY OF PEASANTS AS WOES RECOUNTED

Writer's Tramp Through Ukraine Unfolds Picture of Grief Under Soviet Regime

Article No. 2.

The snow lay deep around as I began my tramp through the villages of the North Ukraine, the part of Russia which once fed Europe and was known as the granary of the world.

I decided therefore to walk along the railway tracks, for if I penetrated into the country I should be lost in the snow and perhaps never return.

The first words I heard were ominous,

for an old peasant woman moving with difficulty along the track answered my greeting with that phrase: "Hleba nietu." ("There is no bread").

"For two months we have had no bread here," she added in that deep crying voice which most of the peasant women had.

Many are dying in the village. Some huts have potatoes but many of us only have cattle fodder left, and that will only last another month."

She moved away and I stood watching her bent, ugly, tragic figure outlined against the snow.

The next village to which I came had an unearthly quietness about it and it was long before I came upon any living being.

From him I had the same wail: "There is no bread." And he added another phrase which I was destined to hear frequently and that was: "Vse pukhly," or "All are swollen."

I noticed then that some of the peasants I saw had their hands swollen and they told me that was a result of lack of food.

I tramped on and was struck by the absence of cattle and of horses. There were a few cows and a few horses but they were miserable, scraggy animals covered with hideous sores which were revolting to the eye.

When I had reached another village I asked where the cattle had disappeared and my question brought anger and despair to the group of peasants who stood outside a well-built hut.

"Our cattle has had a curse upon it," they declared. "The cows are now dying off because we cannot feed them. Where are we to obtain the fodder?"

"And shall we starve in order that our cattle may live? It is we who have to eat cattle fodder these days."

A peasant entered the hut and came out with a course, hard, red beet.

"That's the only food we have in this village, except for a few fortunate people who have some potatoes.

"And that's the food we used to give to the cattle.

"It is a sad day when we farmers from the land of the Ukraine which used to feed the world and which used to be a sea of golden grain have nothing more to eat than cattle beet."

"What of the horses?" I asked and some peasants turned to me with a horrified look.

"Do you know that we have had to eat horses?"

He said this in a tone of such deep disgust that I was non-plussed, but I learned later that the Russian peasants once had as profound a loathing of touching horse flesh as an orthodox Jew has of eating pork.

It was with horror that he looked down upon the Tartar who profaned himself by eating horse meat.

Thus to be reduced to eating horse flesh was to be reduced to the utmost limit of hunger and they had reached this limit in the villages I visited.

The livestock situation was indeed disastrous, for in some more than four-fifths of the cattle had perished.

Some had been massacred by the peasants themselves, because the Communists had demanded that they give up their cattle to be owned in common by the collective farm.

"Why we should give up our cattle? Why should we allow the Communists to steal what is our own?" was the reply of the farmers and rather than lose their cows they slaughtered them, saying, "Let us eat now, for tomorrow we may starve, having lost our cattle."

After talking to the folk about their horses and cattle I walked on until it grew darker and a red glow formed above the white horizon. Two men were standing on the railway track.

"Do not go further," said one of them, a tall, well-built young man, as he politely stopped me. "There are bandits about who will steal all you have. Come and stay with us."

They took me to a hut and there I noticed crawling on a bed a child with a stomach which was swollen.

The eyes of the child were strange, for there seemed to be a glassy film-like substance in them.

I asked the woman what was the matter and she replied with one word: "Golod," which means "FAMINE."

Yes, famine was raging in that village as it was throughout that district.

"Famine!" said the old man who assembled to talk to me in the bare hut. "It's famine. Worse even than in 1921."

"You ask how many people have died? We cannot tell. We have not counted them, but perhaps one in every ten."

"And death is on the way to this village for many of us, because it is some months before the next harvest."

I turned to the old farmers and said: "Why has this scourge come upon you?"

One of them stroked his beard and

scratched his head and replied:

"It is because the Communists have cursed God. They have tried to banish God from our midst and the punishment has come in the form of death. When Russia believed in God, the fields became a mass of gold and the cattle and horses multiplied."

"But now the revenge has come for the blasphemy and the evil which has been preached."

An old peasant interrupted:

"They tried to take away the holy ikons which I had hanging on the wall, but I said to them: 'Leave me my ikons, for I am a peasant and not a dog!'"

Long into the night the discussion continued of how the Communists had brought ruin to the countryside by their policy of taking the land and the grain and the cow away from the farmer and it was long before I fell asleep, in the middle of the famine-stricken village.

Next morning there was a knock at the door and two Red army soldiers came in, laughing and joking in their warm uniforms.

"Do not be alarmed, comrade, it is not you we're after, but two thieves who came here. We have to capture them."

There had been a murder a few nights previously, when two men in search of food had plundered the outdoor cellar of a peasant and taken all the potatoes he had. The owner, hearing the noise, had rushed out to save his possessions but he had received a fatal dagger wound.

"But," said one of the soldiers, "there are so many of these cases nowadays, when there is no food," and after asking questions of my host, they marched away.

Within an hour I was all prepared to march and made my way further towards the south. In each home in which the peasants entertained me, they would pray me to forgive them that they had no food to offer and I would look upon the children with the distorted limbs and feel the tragedy of that manmade famine which had the country in its grip.

"Do not pity us," some of the peasants would say, "but pity those who live down around Poltava and more to the south. 'There whole villages are empty for ALL HAVE DIED and in many communities HALF HAVE PERISHED.'"

But for me the famine in those villages was pitiful enough. Soon I was to learn more, however, for before many days were over I heard why the famine had come, how the Communists had treated many of the parents who were seeking food for their

young and how there was hunger even in a great city like Kharkov. This I shall tell later.

COMMUNISTS SEIZE ALL RICHEST SOVIET LAND AND LEAVE PEASANTS TO DIE

This is the last of three articles on Russia by Gareth Jones.

Article No. 3.

"The Communists came and they seized our land, they stole our cattle and they tried to make us work like serfs in a farm where nearly everything was owned in common"—the eyes of the group of Ukrainian farmers flashed with anger as they spoke to me—"and do you know what they did to those who resisted? They shot them down ruthlessly."

I was listening to another famine-stricken village further down the icy railroad track along which I was tramping and the story I now heard was one of real warfare in the villages.

The peasants told me how in each village the group of hardest-working men—the Kulaks they called them—had been captured, their land, livestock and houses confiscated, and they themselves herded in cattle trucks and sent for a thousand or two thousand miles or more with almost no food on a journey to the forests of the north where they were to cut timber as political prisoners.

In one village which was inhabited by German colonists—and what a spotlessly clean and well kept place it was!—they told me that trainloads had left the district packed full of wailing farmers and their families.

Torn away from their homes, prisoners of the heartless secret police and the hated land army, which exists to drive the peasants to work, these formerly well-to-do farmers had as their only crime the fact that they had worked all day and into night, had had a little more land and had accumulated one or two more cows than the others.

Some months later the news arrived in the district about the exiled German colonists and it was this. Ninety children had died of hunger and disease on the way to Siberia.

The Communists I spoke to did not deny that they had ruthlessly exiled the hardest working farmers.

On the contrary they were proud of it and boasted that they would show no mercy to those who wanted to own their own land.

"We must be strong and crush the accursed enemies of the working class," the Communists would say to me. "Let them suffer now. We have no place for them in our society."

SHOOTING UNDENIED

Nor did they deny the shooting that had gone on in the villages.

"If any man, woman or child goes out into the field at night in the summer and picks up a single ear of wheat, then the punishment according to law is death by shooting," the Communists explained to me.

And the peasants assured me that this was true.

The greatest crime in Russia is the taking of socialized property and murder is regarded a mere relic of capitalist upbringing and comparatively unimportant compared with the sin of the mother who goes out to the field at night to gather ears of grain in order to feed her children.

One child who denounced his mother to the secret police for plucking wheat at night was made into great hero throughout Russia.

His praise was lauded in all schools as the boy who was noble enough to betray his mother for the good of the state!

Tramp! Tramp! Tramp! On I went from village to village, hearing all this news. Everywhere the same tale of hunger and terror.

In one place the folk whispered how some miles away the peasants had refused to give up their land and cows and form a Communist collective farm.

"So they sent the Red army soldiers to force them," they told me. "But the soldiers would not shoot upon their fellow peasants."

"What did they do? They called the young Communists in from the town and they shot down all the peasants who would not give up their land and their cows."

Throughout Russia there have been these small revolts but they have been easily and bloodily crushed.

My shoes were becoming worn out by plodding along on the mixture of grit and stones and ice on the railroad track and each step brought a new stone through the cold squelch of hardened snow soles.

SUDDEN STOP TO TOUR

But I was buoyed up by the desire to solve a problem—why was there a famine in one of the richest wheat growing countries in the world? And to each peasant I asked:

"Potchemoo golod?—Why is there a famine?"

The peasants replied:

It is not the fault of nature. It is the fault of the Communists.

"They took away our cows. Why should we work if we have to share what is our own with all the drunkards and lazy fellows in the village?"

"They took away our wheat. Why should we work if we know that our wheat will be taken away from us?"

"The Communists have turned us into slaves and we shall not be happy again until we have our own wheat again."

Suddenly, however, there came a stop to my investigations. It happened in a small station, where I was talking with a group of peasants: "We are dying," they wailed and poured out the old story of their woes. A red-faced well-fed OGPU policeman in uniform approached us and stood listening for a few moments.

Then came the outburst, and from his lips poured a series of Russian curses.

"Clear away, you! Stop telling him about hunger! Can't you see he's a foreigner?"

He turned to me and roared:

Come along. What are you doing here? Show me your documents."

Visions of a secret police prison darted before my mind. The OGPU man looked at my passport and beckoned to one of the crowd, whom I had taken to be an ordinary passenger, but who obviously was in the secret police.

He came to me and in the most polite and respectful terms bade me follow him.

"I shall have to take you to the nearest city, Kharkov."

At that moment a train came and we entered it.

BUILDS UP DEFENSE

Throughout the journey I impressed him with the fact that I had interviewed Lenin's widow and a number of commissars and great panjandrums of the Soviet regime and by the time we reach Kharkov I believed he was thoroughly convinced that any real arrest of myself, would plunge Russia and Europe and the United States into a world war.

For he decided to accompany me to a foreign consulate in Kharkov and he left me at the doorstep, while I, rejoicing at my freedom, bade him a polite farewell — an anticlimax but a welcome one.

My journey through the villages was

over and I was in the chief city of the Ukraine, where all I saw confirmed my views of the Russian famine.

In the streets there were peasants beggars from all parts of the country who had fled from the hunger of the villages to seek food in the towns and their pale children stood with outstretched hands crying:

"Uncle, give us bread!"

I spoke with workers who told me that they had been dismissed from the factories, because the factories were slowing down their work, and when they were thus made unemployed they had their bread cards taken away from them and were ordered to leave the towns.

I saw a bread line of over a thousand nerve-racked people.

"We have been waiting here for nearly two days," one of the women in the queue said to me, "and perhaps the supply will run out before we reach the first place."

In another street I saw police driving away a hundred ragged men and women who had formed a bread line outside a store.

"We want bread," they cried.

"There is no more bread left," yelled the police, but the crowd did not give up hope and would not disperse.

MOST TERRIBLE SIGHT

The most terrible sight, however, was the homeless boys, who wandered about the street in filthy rags, who were covered with the sores of diseases, and whose features were depraved and criminal.

Three hundred of them had been rounded up and were homed in the station, where I glanced at them through a window and noticed some lying on the bare ground in a severe state of typhus.

Those have been some of the results of the Soviet regime which I witnessed myself.

Can it be wondered at, that there has been a feeling of revolt among the population and that there have been plots within the Communist party itself?

The opposition is too weak to overthrow the regime which is powerfully entrenched, but nevertheless the disillusion and the despair of the masses of the Russian people, typified by the scenes which I have described in the Ukraine, are the real reasons why Stalin was forced this Christmas and New Year to inaugurate a new reign of terror in the land of the Soviets.

Це маленька Марійка з України. Вона сирота. Її батько умер на тяжких роботах на засланню. Її мати, дві сестрі й маленький братчик умерли з голоду.

Вона в лахміттю. Вона не має де притулитися. Вона спухла з голоду. На личку в неї розпука. Вона не має й зеренця хліба.

Бо все забрали большевики, щоб їх юди-комісарі могли мешкати з своїм брудним коблом у новопобудованих палатах з найдорожчого мармуру білого, — як це представлено на долішнім образку.

Summer residence of the Soviet Commissar of Health in Crimea.

Переходячі люди майже не звертають уваги на тіло помершого з голоду.
Подібні картини — це щоденне явище в С.С.С.Р.

A very common scene of starvation in U.S.S.R.

Так живуть мільйони селян під більшовицькою владою.
So live millions under the Soviet Rule.

ВОЛОДИМИР КУПЧЕНКО.

Берестейський Мир

З НАГОДИ 17-тих РОКОВИН

9. II. 1918 — 9. II. 1935.

Пишу про Берестейський Мир і молодію на 17 років. Вважається мені захмарне небо, але через густі та чорні ті хмари визирає де-не-де ясне сонечко Боже; Яогр проміння — це символи надії нашої. А тієї надії так багачко було в нас тоді, у 1918 році, коли ми, політичні діти, бралися до будови Суверена — Держави Української.

Ми — ідеалісти, хоч діти рабів, виховані в неволі, без ясно скристалізованого світогляду, з тяжким тавром невольничим на своїй ментальності, з затрошеною бюрократичною австрійською вдачею, бралися тоді до будови, що до неї потрібно великих мужів-державників, мужів із глибоким досвідом, із залізними характерами, мужів залізного мозку і нервів, мужів великої рішучості як відваги, всіх тих прикмет, що є необхідні для державної творчості.

Та коли взяти під розвагу нашу тодішню не-приготованість — то все таки перейшли ми свій перший іспит політичний незле; річ про Берестейський Мир.

Якщо були б ми перейшли і другі етапи так удачно — ми мали б тепер свою державу.

Сьогодні, 17 літ після підписання Берестейського Миру, я побожно схилив свою голову перед завершенням великої праці наших піонерів того Миру.

В цій статті постараюся подати якнайкоротший начерк про значення Берестейського Миру. Свій начерк ділю на чотири частини.

- 1). Причини до Миру.
- 2). Злі або від'ємні сторінки Миру.
- 3). Добрі або додатні сторінки Миру.
- 4). Наслідки Миру.

Причини до Миру.

Цілий світ точив страшний Війну.

З однієї сторони стояли Центральні Держави: Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія та Туреччина. З другої стояло двадцять і шість держав: між ними Бритійська Імперія, Росія, Франція, Америка і т.д., звані Альянтового. У цій статті розко-дяться на головню тільки про Центральні Держави з однієї сторони, а про Україну з другої.

З цілої Війни найгірше виийшла Україна. Вийшла вона тому найгірше, бо втягнуто її в Війну не як Суверена, але як раба.

Грамоті воєнні свідчать, що колишня Царська Росія змобілізувала Україну кілька днів скорше, заки вона приступила до загальної мобілізації у самих Московщині. Таким чином вислано на початках світової Війни на загиблі у Карпаті проти

Австрії та в Мазурські Озера проти Німеччини не кого іншого, але красу землі козацької, молоді нашу, наш цвіт рожевий, синів Сіону нашого Святого, і то: "не за Україну, а за її ката прийшлося кров пролити, кров добру, не чорну"... І так: 1914-го українським трупом загачено озеро мазурські під Танненбергом, українським трупом засипано провалля карпатські, засіяно поля розлогі, степи широкі...

Це така доля дітей тієї Чайки - Небоги.

Горе рабам!

1915-го року весною войовано найбільшу битву від коли світ та сонце — це битву над Дунайцем. Стягнули Центральні Держави в ту битву свої найкращі бойові частини, найсильнішу свою артерію, бо Росія загрожувала страшною офензивою... Два місяці кипіла битва. З одного боку Центральні Держави — а з другого "Росія" — не Росія, але третя армія її; третя армія вербована з України з самих Українців. Два місяці тримали білі хлопці фронт проти полівійної переваги, два місяці боронили вони над Дунайцем "свого" царя і "отечество", але не стало їм уружжя, не стало їм амуніції, а Московське головне команду достало їм сухарів замість амуніції. Тож завчася про-пам'ятний відступ третьої армії...

Відступали вони кривавими полями, без амуніції. І впало їх у тім однісінкмі відступі безталанних братів наших від Дунайця аж по Прип'ять повний один мільйон, цебто сім тисяч більше, ніж усіх страт, що їх понесла Бритійська Імперія за весь час Світової Війни.

І сталося 1916-го року під Верденом, що ввесь світ відіправив Німеччину, але відперти не міг, аж прийшли сотки тисяч українців в підмогу Антанті. Німців відперто. Антанту вратовано українським трупом. Антанта знає це. Тому, що наші брати її вратувати, щоб вона не опинилася на ланцюгу німечкмі — вона, та Антанта, нам "подякувала", запроторовши нас у лядські тюрми й на жидівсько-більшевницькі шибениці.

Ці три картини нехай вистарчать нам, як приклади всіх тих жертв, що ми їх принесли у Війні, хоча б тільки лиш з одної сторони (Надніпрянської України). Крім цих кривавих жертв, більших ніж котра б держава колинебудь принесла на жертвенник страшного Молоха, Україна годувала 15 мільйонів московську армію. Цим самим допомагали Антанті, що за своєї сторони нам ніколи нічого ніде доброго не зробила.

Як сказано: Війна вимагала страшних жертв, а ті, що їх принесла сама Україна, були без порівняння куди більші, ніж жертви інших рас світа.

Воєнні недобитки були майже виснажені. Вони не бачили перед собою жадного вигляду, жадної надії. — Тому вибухла в першу чергу серед українських полків революція.

Царська Росія завалялася.

На її руїнах почала будуватись між іншими війна Україна. Але, що більше Україна доходила до самостійності, то більше Московщина заражувалася страшною хворобою жидівського імперіалізму, цето комунізму, що кінець-кінцем заразив і Україну.

Уряд України, що складався переважно з людей психологічно затроєних не спроможних захистити широкі маси нашого селянства проти червоної зарази. Не міг хворий викувати таких як він же сам. Не міг їх, виснажених слуг Москви, їх, битих сумнівами, затроєваних злобною нахабною большевицькою демагогією, не міг їх сформувати в залізні лави для опору проти центральних держав з одної сторони, а червоного сатани з другого боку.

Таким чином Україна опинилася між ковадом і молотом. Україна стала перед альтернативою: Москва або Центральні Держави. Тут, але, а там не добре. Центральні Держави — вороги. Фронт перед ними опущений. Вони голодні, як зграя-тічня повків, що готові кинути в погоні за жертвою-поживою. Самі ж Грамоти Начальної Німецької Булави Воєнного Потівля (Лудендорф) говорять: "До живих без України витримати ми не годні. Крім того треба німцям України проти Москви, як каже це сам Генерал Гофман. Не підписати з німцями миру — вони прийдуть навалом і все заберуть. Підписати — страити багато, але все таки менше, як у противному разі, а крім-того: Підписати — значить одержати визнання Центральних Держави України, як Суверена. — Великий здобуток. В додатку до такого визнання одержати від них воєнну підмогу проти червоного антихриста, що рне з півночі, а тим дістати нагоду змостити в більше нормальних обставинах положити перші підвалини під будову Української Держави. А навіть, як би відносини Москви до України були прихильні — то мир з Центральними Держави ставав необхідний, бож ні Росія ні Україна в часі революції абсолютно не в стані були точити дальшої війни проти центральних держав. Фронту вже ніякого не було, а про створення нового фронту й мови не могло було бути. Зрештою: Українцям кінце від Москви, відвічного вогора відорватися, а центральним державам — це ніби вода на млин, щоб московський велетень не тільки розпався на дрібні латки, але щоб їх ніколи й позліплювати не можна. Крім того Німцям виглядало воно це й так: "Заключимо мир із Україною, відстанемо від неї хліб, щоб наші діти не погинули з голоду, вжнемо Україну проти большевців, відстанемо запаси для війська, що на західному фронті, в додатку ж скріпимо той фронт сєвими військами з сохду, адарино на Кале й Париж, здобудимо їх, спаралізуємо ворога а як ні, то і може до миру їх спонукаємо. Отже Берестейський Мир стане нам першим шоблем на драбині до світового миру, як не корисного для нас (Німців), то бодай не ганебного."

Оце були ті причини, як не всі то певно важні-их, що доповідали до Берестейського Договору.

■

Відомі сторінки миру.

Через Берестейський Мир увійшло в Україну коло 500,000 німецького війська, що його мусіла Україна годувати цілих дев'ять місяців. Крім того з України вивезено в Центральні Держави яких 240,000 вагонів споживчих засобів. Між іншим 140,000 коней (число подаю з німецьких джерел — грамоти Лудендорфа) 106,000 свиней, 172,349,556

кілограмів різних харчів, і це лиш ті числа, що їх масю з офіційних джерел, а що вивезено шляхом контрабанди — не знаємо — обчислюють на 15-20,000 вагонів всячим.

Берестейський Мир був початком страждань, уперокрєнє та розпукчєнє поривів рятувати українську державність, що, кінець-кінцем, таки не вдалося рятувати, по численних переворотках — найгірші кати наші засіли там й досюгоди сідять собі прєспєктивє, справляючи страшну криваву оргіє-бєшкет в нашіч Сіоні. Наші любі Холмщина й Підляше, хоч на берестейському письмі приділені до України, опинилися під польським ярмом. Українські землі, що були під Австрією також не осягнули обияної волі й автономії. Через Берестейський Мир увєсь світ примієв українцям марку германофілів, не дуже додатний комплімент головно після програної Центральних Держав. Не вишло це нам на користь. Ті, що виийшли переможцями з Віини — стали недовозначно проти нас; звєдєс й Антантоу фінансовані ескапади Дєнікінєв та Колчакієв на українській території.

III

Добрі або додатні сторінки Миру.

Якщо б німців не запрошено було в Україну, є наші державницькі дивольницькі змагання були б пропали — заємеряє в самих початках; большевицькі являли Муравйова були б убили їх у самих зародках їхнього народження. Якщо не було б того семімієчного вольного еволуційного розвою української державиницької думки — з тим страшним великим здєвєм української культури — ми не мали б були ні тих подвигів стрільчихих у Великій Україні, ні Директорії, ні походу Омєлянєвичє — Пєвлєнєка, ні тієх борєбєнь, що її точив Симєн Пєтєлєра, цим самим розбуджуючи сумління широких мас народу, запалуючи їх страшною волею і бажанням бути господарями на своїй землі. — Того блага, що дав 1918 рік українському народові, нарід наш либєнь ніколи не забудє. Як би не 1918 рік — єські єманципєтєційні змагання українського народу були б пропали. До тогож, як би не мир — якщо б була німецька господарка в Україні? Берестейський Мир дав змогу кристалізуватися у кривалих боях тій політичній думці, що зродилася в гарячих сєрієх молодєських стрільчихих сєрієх. Цєй єдинокий фєкт ставить Берестейський Мир високо.

Берестейський Мир недовозначно запротоколює фєкт про турботу Надніпрєанської України про долю західно-українських земель (Галичини, Буковини, Підкарпаття). Берестейський Мир став промієнєним дєрєвоєказом для української національної ідеології.

Нєслїдєки Миру.

Центральні Держави, Німєчєчина, Австрє-Угорщина, Болгарія, Турєчєчина визнали нам Україну, як Суверєна — Господаря у своїй хаті й на своїм полі. Говорячи єлєгоричєно — український нарід натягнув у свої груди, у свої лєгєні, у своє сєрєє запєлуєщєго єлєчєного єшєан-єїлєя. Український єрєд не перєстане горіти бажанням-волею здєбєти собі Єсамієтєйність. Нєхєя єажєнієтє москєвськє-жидівськє гідри на нашіє землі, нєхєя ставлять єшєбєнєчє, нєхєя мордують по-єлєчєному єлєдовєною ємєрєною єїлє єїлєєєєнє єєвієєною єєз-єзбрєйєною єрєдєу — Україні єудєєно єутє Єуєрєєном. Єона єрєдє єєвєтєєєною єєдєю на євєстріє Єуєлєєєєє Єєніє Єєдє. — У борєбєнь єї єлємєтєв єдєємо Велиєєє Єєдєні Єрєшєєєє Єудєу у нашієй Україні!

БАРАБАНИЩИК

ІНЦИДЕНТ З НАПОЛЕОНСЬКОЇ ВІЙНИ.

(Присвячую Синові Ігореві)

На небозводі, як лазурі синьому,
Сонечко з півдня схилилось;
Від Алессандрії аж до Маренго
Військо, як море, розлилось.
Війська австрійського, війська французького
Сто сорок тисяч на полю;
Вся інфантерія, вся кавалерія,
Вся артилерія в бою:
Борміда-річка удомж закривавилась...
Мелас старшинам бурмоче:
"Австрія виграла, Австрія виграла,
Відіти донести до ночі."

Всі прапори горді наполеонські,
Орлі штандарти всі в тузі;
Пишні французькі лицарські гвардії,
Мовби у чорній нарузі.
Славний Десекс, генерал-майор гвардії,
Збіда і дрижить, як осика:
Царю-батьку, ми битву програли —
Франції ганьба велика."

З каменя, з мармуру різьблена статуя —
Це Імператор суворий:
"Гей, мій Десекс, молод-лицарю Франції,
Клич якнайкорше тамбора."
Свиснули.

Враз з кавалерії вилетів
Наш барабанщик-хлопчина;
Слизьми залившись, каже він: "Батьку мій,
З сорому Франція агіне...
Страшенно марно ввесь день цей ми стратили."
А Імператор говорить:
"Будьте, колонни, готові до відступу!
Бий на "retraite", мій тамборе!"

Стихло все війське французької Армії; —
Жде на сигнал барабана.
Ще одія приказ.

Бубнар наш не рушиться —
Дивиться дивно на Пана.

З третім наказом, острішим від сулиці,
Хлопець зачав говорити:
"Як же я можу та бити до відступу —
Францію посоромити?
Як же я можу?"

Полки в нас залізні,
В них сталеві характери...
Батьку мій!

Глянь, що за лицарі грізні —
Гвардії і гренадьєри...

Дай тільки "charge" ще раз забарабанити,
Раз хоч, бо серце холодне...
Батьку мій! Мертвих із гробу розбудимо
З нами до штурму в колонні."

Глянув Наполеон по артилерії —
Блис йому промінь надії:
З заходом сонця його кавалерія
Виграти битву ще вміє.
"Бий на атаку!"

Командо рознеслося
Вистрілом наглий по полю.
А барабанщик в надземному захваті
Вдарив на бубон до бою.
Вдарив.

То викидав бубонним воркотом
Він дрижаки войовничі.
Коні здригнулись — озвалися хворкотом,
Знаючи нащо їх кличе.
Тут прапори, що у золоті вивали,
Там злопотіли штандарти;
То бахмати заіржали нестримані
Чвалом, у штурмі, як парад.
Дзвонами срібними зброя ударила,
Зброя, як грім, загрімала;
Армія наступом поле захмарила,
Армія мество кипіла —
Неслася вихром, вогненною фур'єю,
Штурмом до бою шуміла...
За барабанщиком рвалася бурею.....
Кров'ю рілля зчервоніла...

Сонечко Боже, що от вже за горами.
Скане у морі багровім,
Стало на хвнелчку, стало над долами
Стало над полем у дові.

"Армія Франції непереможена"
Славу б'є звук барабана,
Славу безсмертню, знову відроджену,
Цісарю Наполеону.
Для Імператора, гордоців Франції,
Тисяч чотири упало;
В Меласа, з штанду аж до інтенданції,
Тисяч аж дев'ять нестало.
Вся інфантерія, вся кавалерія
В Австрії розпорошена;
Навіть резерва та й артилерія
Стратила рідні знамена.

Линіють нам день цієї битви-баталії
(День чотирнадцятого червня,
Тисячка вісімсот) з фронту, з Італії
В спомин Маренго безсмертні:
Як тоді Франція сяяла славою,
Армія йшла в дефіляді,
Та барабанчику лава за лавою
Честь віддавали в параді.
Як сам Наполеон хрест ізнімаючи,
Хрест золотий із брилянтном,
Дав барабанчику, широ вітаючи,
За його наступ галятиний...

З цього наука така, любий доникчу,
Богу чолися діждатись
Так до атаки, на карому конику,
В бубон воєнний заграти.
Так до атаки, мій соколе-сичоку,
Маси підняти інертні
З катом кривавим, в люту годиночку,
У перемозі безсмертній.
У перемозі тирану лукавому
Розпожарити й руїни...
У перемозі, в штурмі кривавому,
За Маєстат України.....

Чернівці, Альберта, Канада,
23-го стрпня 1934.

Володимир Купченко.

А Ти Бачив Бога?

Одного часу межи учениками п'ятої пензенської совітської школи - семилітки були вживані босві безбожницькі гасла та питання, з котрими піоніри (організація большевицького ніщого степення від комсомолу) приставали до кожного віруючого ученика:

А ти бачив Бога? Га! Ану покажи його нам? А не покажеш, тоді його нема!"

Такими питаннями та порівняннями звичайно баламутили віруючих дітей, а декотрих слабших робили зовсім безбожними. Та скоро ті піонірські порівняння шезли "як дим". Їх розсіяв, та зовсім знищив один віруючий ученик, малий та непоказний хлопчина, по назві, Захарчик, за що пізніше був виключений зо школи, як чужий та шкідливий елемент. Чи не смішно. "Всесильне" безбожництво злякалось якогось малого хлопчини Захарчика? Настільки воно ганебно-трусливе в своїй основі, та слабе й нікчемне.

Річ малась так: На науці фізики, завідуючий школою ярій безбожник Гиббон Кобилович Самодуров пояснював учням закон всесвітнього ваготіння (тяготіння).

Ви бачите, — казав він — сонце, зорі, місяць, землю та інші планети, всі вони правильно по своїм кругам (орбитам) обертаються, не збиваючись у бік зо своєї дороги. Але на чім вони держаться, та хтр ними кермує? Хто ними так правильно та розумно руководить? Все це залежить від закону всесвітнього ваготіння. Його відкрив великий вчений Ньютон, заслуживши тим безсмертну славу. В чому виявляється цей закон? В тому, що всі небесні світила притягають одне другого особливою силою, корта є названа силою взаїмного (обопільного) притягання (ваготіння): Сонце притягає до себе землю, а земля—сонце і т. д. Тому й сонце не падає, хоча воно ні на чім не висить, та ні на чім не ходить, і земля не летить у пропасть. І так на цій силі держаться сотні мільйонів зір та взагалі ціла вселенна. Сила обопільного ваготіння має всесвітнє значення. Зрозуміли тепер, в чому полягає закон взаїмного притягання? — звернувся Самодуров до своїх учнів.

В цей час і піднявся Захарчик, щоб розбити безбожного Самодурова. Трохи розкачуючись у сторони та лукаво прищуривши свої оченята, він випалив задиркувато:

Зрозуміти то ми зрозуміли, та все це нісенітниця.

Н. РОМАНЮК

АДВОКАТ, ПОВНОВЛАСНИК

І НОТАР

Телефон 26629

304 McLeod Bldg., Edmonton, Alberta

Доктор Й. Мегас

Оператор, Лікар, Акушер

Найновіша експрей машина. —

Найновіші електричні машини до безопераційного лічення. —

10164 - 101st Street, Edmonton, Alta.
Suite 201 Kitchen Block. Phone 24645

Напроти склепу Метрополитен.

Telephone 25554

W. J. MASCIUCH, B. Acc.

Public Accountant

107 C. P. R. Building,

Edmonton, Alberta.

Harvie, Bury & Yanda

АДВОКАТИ Й НОТАРИ

202 Bank of Toronto Building
EDMONTON -:- ALBERTA

Можете писати до нас по українськи.

Як нісенітниця? — закричав обурений учитель.

Та, так! — хитро відповів Захарчик. Ми можемо признавати тільки те, що бачимо своїми власними очима. От, ви покажіть нам ту силу обопільного ваготіння, котра держить цілий світ та так розумно ним управляє.

Треба зауважити, що Захарчик належав до віруючої та освіченої сім'ї, котра розуміється підготувала його до подібних питань. Самодуров змішався й на питання свого учня не хотів відповідати. Та останнього піддержала ціла кляса, чим ще більше привели його до замішання.

Та хіба ж можна бачити силу обопільного ваготіння? — відповів він горячково та з подразненням. — Вона — невидима річ: Така її природа.

Ну, це вже ви поповищину нам розводите, — визиваючи та підсміхаючись відповів Захарчик. Так же само й віруючі християне говорять, що їх Бог то є всесвітнє Ество невидиме, бо його природа так само така.

Самодуров цілковито здурнів від такого заперечення та й ціла кляса була затрівожена та насторожилась. — Наколи її бачити не можливо, — продовжував свої питання Захарчик, — то можливо можна її діткнутись або понохати? Може бути, що на смак її можна пізнати, чи є вона, чи ні?

Самодуров безглуздо мовчав, не находячи підходячої відповіді. Однак, він добре зрозумів у чому діло, бо він так нахабно питався своїх учнів, між ними й цього Захарчика: "А ви бачили Гога?" Тепер цей непоказний учень, його самого "вивів під дурного хату" з його невидимою силою всесвітнього ваготіння. Навпаки, вона зробила велику службу віруючим, та й невір'ючих нарозумила, доказавши вже одним своїм існуванням, що й Бог усюди перебуває, — невидимий, і що таке його ество.

І нові питання свого товариша, учні дружно разом піддержали, жадаючи від Самодурова негайного виснаження. Та він шкідливо надувався, що мав відповіді. Він завзято накинувся на Захарчика з своїми питаннями.

А у тебе розум є? Ти його дотикався? Нюхав ти його? Кушав? Який він має смак? Га? Чого мовчиш?! Захарчик відповів із деякою величистію: — Розум чоловічий так само як і розум всесвітній, цебто Бог, невидимий; він є духовна вищість, тому бачити його не мислимо. Тут уже й всі учні ясно побачили, що їх товариш-учень побив не тільки Самодурова, але й ціле безбожництво.

Від тоді в школі той босвий клич питання: "А ти бачив Бога"? стратив усяке значення. Навіть самі безбожники почали стидатися його, а наколи котрий забувшив, запитав, то тоді пригадували йому друге питання: "А ти знаєш силу обопільного ваготіння", або: "А ти не пам'ятаєш Захарчика?" Тоді цей забудьковатий безбожник скоренько зо встидом утікав.

"Православный Собесѣдникъ"

Квітень - Май, 1933.

(Перевід).

Др. Йосиф Буланжи

Лікар і Хірург

10018—102 А. Евню, Едмонтон, Алта.

(Напроти Судового Будинку)

Телефон 22009

РЕЦЕПТИ! ЛІКАРСТВО!

Prescriptions - Drugs - Medicines

Наколи Ви є хорі, відвідайте свого лікаря й присилайте реценти до нас, а ми виповнимо їх точно й скоро. Ціна уміркована. Почту оплачуємо самі. Крім того можете набути в нас лікарства "на всі потреби". Це є УКРАЇНСЬКА АПТИКА.

WESTERN STOMACH POWDER

ПОРОШОК ДЛЯ ЖОЛУДКА

проти диспепсії, kwasного жолудка, проти недуг органів травлення, при яких втворюються гази, біль голови, і т. п.

Ціна 75 цт.

LA REMONDINE

ЛАРЕМОНДИН

Порошок імпортований з Франції — проти недуг задньої кишки (пайлс), від сверблячих і кровавих гемороїдів. Вживайте його після припису. Дає полекшу в короткому часі.

Ціна \$1.50; Враз з мастю \$2.00.

ЗА ЧОТИРИ БАКСИ \$5.00.

The WESTERN PHARMACY

(Pharmaceutical Chemists)

10310 - 101st Street

EDMONTON - ALBERTA

Телефон 22645

В. СЕРЕДА, В.Сс.

Володимир Дорошенко.

Михайло Грушевський

(Як більшовини зігнали зо світа найбільшого українського історика М. Грушевського. Уривок із статті з "Вісника" на січень 1935 р., найбільш авторитетного українського журналу, котрий виходить у Львові. — Пояснення Ред. "Клича").

У Києві продовжує він (Грушевський — пояснення Ред. "Клича") і свої монументальні праці з історії та історії літератури, випускає 4-ий том літератури (до XVII В.) та 9-ий том історії (кінчаючи смертю Хмельницького).

Та незабаром почалися репресії на Україні. Інцензовано процес "Спілки визволення України" (1929 р.), де жертвою упали й співробітники Грушевського, члени його історичної секції. А далі прийшла черга й на нього самого. Спершу розведено скажену нагіну на нього в пресі, а вкінці припинено всю його роботу, завішено його видавництва, а самого його з родиною заслано в Москву. Тут мусів він жити в тяжких матеріальних обставинах, відірваний від рідного краю, без змоги працювати для української науки. — З України не міг дістати ні книжки, ні листа, навіть від родини й аж через Галичину здобував собі потрібні матеріали для продовжуваної і в неволі історії української літератури.

В московським засланням почав Грушевський занепадати на здоров'я, хорувати й оце несподівано прийшла вістка про його смерть. Підірваний злиднями організм, не витривав хороби, яку легко можна було вигоїти в людських відносинах. Та в Кисловодську, де робили хорому операцію (у нього був карбункул на лопатці), не було навіть примітивних лічних засобів, потрібних при операції, а висланий з Галичини лік ледві чи дійшов на час. Та розуміється, Грушевський згинув не як припaddockова жертва поганих суспільних відносин, однакових для всіх мешканців совітського "раю", а як свідомо замучений червоною Москвою безпечний, навіть у чисто науковій ділянці, український національний діяч.

York Hotel

10411 - 96th Street
Edmonton -:- Alberta

Phone 25263

Коли будете в Едмонтоні загостіть до нашого готелю і чуйтеся як дома. Три блоки на схід від CNR стайї.

Телефон до всіх частин міста безплатно.

Модерні кімнати до винайму від 50 цт. вгору.

Услуга першорядна й ввічлива.
За повне задоволення ручу.

РОМАН Р. СТОЙКО, власник.

ЧИ ВИ ХОЧЕТЕ ВАРТУВАТИ

\$1,000.00

БІЛЬШЕ?

Чи відомо Вам, що Ви можете набутися собі **ЛИШЕ** за \$9.90 річної премії (скажім від 35 років життя) асекурацію на суму **\$1,000.00**, що дасть Вам повне забезпечення супроти Вашої родини або кривних?

Ми також асекуруємо маленьких дітей. Пишіть ще сьогодні до нас у своїй рідній мові, а певно не пожалуєте. Подайте нам день, місяць і рік уродження особи, котру хочете заасекурувати.

Пишіть до:—

J. P. SWITYK

Provincial Manager

(Western Life Assurance Co.)

43 - 44 Union Building

CALGARY

-:-

ALBERTA

Український Загал Оцінює Його Працю.

ВОЛОДИМИР КУПЧЕНКО
український поет і оратор.

Імення Володимира Купченка певно відоме в цілій Канаді майже кожнісінькій дорослій свідомій українській людині, як рівно ж деяким кружкам високих канадійських достойників.

Знають пана Купченка за ніщо інше, як за його щирою безнастанню працю за останніх 14 років, цебто від часу його приїзду до Канади.

Між передовими людьми п. Купченка визначається як літерат-поет і бесідник. Деякі знавці української літератури вважають його поезії за прекрасні перлини, а одна, може найвище поставлена людина в укр. літературі, вважає його прозові твори безсмертними. Для скріплення наведених тверджень подаємо в цьому числі дещо з його праць; також і одну його поезію "Бабанщик". Віримо, що діждемо бачити її переклад у французькій мові. Так як ми вже діждалися, що Купченкові вірші перекладають англійці на свою мову.

У школі п. Купченко вчився дев'ять мов. Деякі знає він знаменито. Він є один із найліпших знавців української мови й граматики на американському континенті.

П-н Купченко — щира людина й великий патріот. Свою любов передиває він у своїх творах і промовах на тих, що з ними зустрічається.

Талан п. Купченка пробивається дуже виразно й помітно тому, що тяжко подивити людину, що могла б і говорити й писати з однаковою силою. Звичайно трапляються люди, знані завдяки тільки одній із цих благодатей. П-на Купченка обдаровано обидвома цими талантами.

Видавництво "Клича" чується. щасливе, що могло одержати від п. Купченка цілу низку писань, що їх буде помішувати на сторінках свого журналу.

Щодо його ораторського талану — скажемо це: Не знаємо в Канаді про другого такого бесідника, щоб на його промову з'їздилися люди по 20-30 миль дороги завіяної снігами серед морозів, так як оце ідуть фермери на реферати п. Купченка. Усі верстви українського громадянства люблять його, бо він знає, як увійти в найдавшу глибину людської душі й там істворити найкращі акорди. Він може розніжити зворушити, розбурхати, запалити до високих поривів і стремління. Він може пірвати маси за собою — це п. Купченко.

Тяжкі часи, новий край, п'ятеро дітей дрібних змушували п. Купченка пробути майже 11 років на учительських посадах у народних і середніх школах, де ніякого вигляду будуччини немає.

Та без огляду на тяжкі часи — совість п. Купченка не дозволяла йому прикуватися до школи й не вийти нігде поза шкільне подвір'я. Чотиринадцять довгих років, діти чи зима, осінь чи весна, чи погода, чи негода, чи завія, чи сльота, чи заметіль, чи болота — чи автом, чи возом, чи саними, чи пішки — п. Купченко зміряв майже усі шляхи в Канаді, об'їздив майже кожною колонію, де живе українська душа. Може часом серце йому тріскало, бо його діти мусіли на тім терпіти, що батько їх їм кусня хліба ущербляв — для народної справи... Нераз він робив по 700 миль дороги своїми власними видатками, бо справа вимагала, бо весь український народ — це йому родина.

Не знаємо тут нігде другої людини, що присвятила б стільки часу й жертви для

загальної справи, як оде зробив п. Купченко..

В морозні ночі він їхав; були часи, що приходилося далеко в лісах серед бурі й сніговій латати старе авто, як йому руки до заліза примерзали. — Це в той самий час, як сотки української інтелігенції спало — п. Купченко працював! Робив безнастанно — стояв на сторожі душі свого народу.

Тому збудилася совість нашого народу й після довгого прохання людей виборчого округу Вікторії п. Купченко вчинив волю українського загалу й прийняв кандидатуру на посло до провінціального парламенту Альберти.

Дотепер цей чоловік усім помагав, кожному українському відповідному кандидатові, без огляду до котрої партії той належав.

Тому на консервативній конвенції, що відбулася в Восточі, дня 16. березня, 1935 прибути делегати з різних оклиць округу Вікторії, щоб допомогти п. Купченкові дістати номінацію. Між делегатами були присутні майже найкращі одиниці з цілого округу. П-н Купченко вийшов через акляцію.

Та цього не досить. Треба ще трохи енергії доложити заки діло завершиться до кінця. Вибір п. Купченка на посла — буде доказом того, що наш нарід знає оцінити своїх щирих робітників.

Редакція "Клича" вірить свято й чесно, що нема тут у Канаді другої людини більше заслуженої, як п. Купченко, на це становище, тому просить усіх свідомих громадян робити у користь п. Купченка. Маємо непохитну віру, що він доложитиме усіх своїх сил, щоб справдити надії своїх співгромадян із Вікторії дистрикту.

Довгих 14 років служив він безнастанно цілій Канаді — тож, як робив він це цілком без винагородження, якою великою широю працею, буде його праця, як українського парламентаря, знаючи, що його співгромадяни наклали на нього цей обов'язок на знак пошани й подяки за його довгі заслуги.

Редакція "Клича" доложитиме усіх сил, щоб при добрій волі виборців округу Вікторії п. Купченко міг увійти до парламенту.

Редакція "Клича".

За кращою службою для очей

SEE WELLIS

AND

SEE WELL

10115 - 101st Street

Edmonton

:-

Alberta

Telephone 25638

Допасуємо окуляри й ручний за
навісники.

Puritan Cafe

"The House of Quality"

10367 - 97th Street

EDMONTON

:-

ALBERTA

НАЙКРАЩІ Й СМАЧНІ СТРАВИ.

Всічасна Обслуга.

ЗАЙДІТЬ І ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ.

Edmonton Shoe Repair Shop

10623 - 97th Street

EDMONTON

:-

ALBERTA

НАПРАВЛЯЄМО ВСЯКОГО РОДУ
ОБУВУ ПО НАДЕШЕВИШИ ЦІНІ.

За Роботу Ручною.

Ю. АНГЕЛ, власник.

Шлях політичного визволення необхідно веде через зломання в собі відемих рис
власного характеру.

— Ю. Вассиян

ЗСІ

ФІЛЬМИ З НАШОГО ЖИТТЯ

ТАКИ СВОГО ДОКОНАЛИ!

ТІ, ЩО БОЛЬШЕВИЗМ ІМ ВЖЕ ПОМІГ!

Шановні читачі "Клича" тіштеся, або плачте, що кому подобається, бо війни вже пішли не буде!

Як вам, мабуть вже, відомо, що приймаючи Росію у свої "дружні" обійми, члени Ліги Народів, рішили також за одним інаком зробити всяким війнам раз-на-все капут". А причиною до цього драстичного року Ліги послужило не що інше, лише іослідна проти-воєнна "демонстрація" наших "свідомих" большевиків у Смоки Лей-у.

Депеша дальше говорить, що старий Засиль Захаров разом з президентом арсизальної фабрики Шнайдера, які довідалися про це драстичне рішення Ліги, то з великою жалю за воєнними зисками, об мур го-вовами товкли. Та нічого їм "саракам" не томогло! Мусіли "бідні" покоритися "си-лі". А... я!... Бо як каже народна пословиця: "Голос народу, голос Божий".

Подаючи що так "важну" вістку, я від себе також поділяю ту вітцівську вітку, — оловно тих батьків і матерей, які кожної квилі тремтіли со страху перед війною, на Смоки Лейку, і середги потерпали за судь-бу своїх "буйних" синів. Мовляв, можуть забрати від нас синів наших, в кожній хви-лі, кинути їх "нешасних" в нещастну пашу капіталістичної війни. Ой, лишенню наше!

Та не такий Бог, як злі люди!

Зіхались "свідомі" товариші й това-ришки, — ті "май мудрі", що то "політгра-моту" читали, до Смоки Лейку, обійшли гурмою з онучами на дручках, два рази до-около гаражу і справа війни зістала "по-рішена" раз-на-все! — От, що значить "си-ла"! А ще коли вона є "май мудра"!

Тепер і родичі, котрі потерпали за сво-їх синів, зможуть легше відійхнути.

Очевидці кажуть, що демонстрація бу-ла така "поважна", що навіть канадські мудрі коні, що попривозили товаришів-де-монстрантів, з неї не сміялися, але хрупя-ючи спокійно з возів сіно, поважно пригля-далися тому буковинському збіговищу, по-мажуючи притім розумними кіньськими го-ловами. Тай не дивно! Бідні коні родилися в Канаді й немали в життю ніколи нагоди приглянутись ближче буковинській "проле-тарській культурі"!

Побачивши, як "май мудрі" "протесту-ють" проти війни, та місять болото дооколо гаражу, вони(коні) зможуть тепер спокій-но умерти, бо їхні мрії сповнилися!

Українська преса — "буржуйська", — не забудьте, а з нею і її читачі, частенько люблять викрикнути, що большевицький рух в Канаді, від часу свого заіснування не приніс, як українським робітникам, так і "бідняцьким" фермерам найменшої користі.

Щоб поставити тим "безпідставним" "буржуйським" вигукам раз-на-все кінець, я рішивсь тут навести кілька наглядних до-казів, які вірою, зможуть переконати в своїй правильності, навіть найзавзятішого у-країнського "фашиста-контрреволюціоне-ра!" Ну, а тепер до речі.

Доказ перший: — "Товариш" Іван На-візівський, головний "бос" "українського" большевизму в Канаді, важив усього 149 фунтів, як розпочинав "працю" у 1919 ро-ці над "спасінням" укр. робітників і "бід-няцьких" фермерів. І що сталося? — Вга-дайте. — Не можете? — Я так і знав! Сьо-годні, по п'ятнадцяти роках "тяжкої" боль-шевицької "праці", тов. Навізівський, дя-кувати большевицькому "святому", важить 217 фунтів живої ваги!

Беручи під увагу біжучі ціни на бей-кони, то такий, добре-вгодований боль-шевицький кабан, як тов. Навізівський, навіть у сучасну економічну кризу, то все таки приніс би около п'ятнадцяти доларів чистого зиску! — А правда, ви вже починаєте при-знавати, що правда по моїй стороні?!

Попри набуття живої ваги, в тов. На-візівського є й гарний дімок. Правда, дещо більший, як дім звичайного "пролетаря", а-ле хіба ж можна винувати тов. Навізівсько-го за те, що він любить велике й вигідне мешкання? — Ніколи в світі! Власне ав-то в нього також є. Ну, й не без того, аби його синки, най їх хоронить від усього зла, большевицький "святий" Мордохай, не вчашали до висших "буржуйських" шкіл! Та не забуваймо також, що тов. Навізівсь-кий поза домашні "пролетарські недостат-ки", спромагається виіздити щороку на "прошу" до Москви, де зложує чолобитню самому Сталінові! От бачите! — А наші кричуть: — "Нікому большевизм в Канаді ще не поміг"! Та хіба лише одному тов. Навізівському большевизм поміг? — А тов. М. Шатувльському, що ні?

(Кінець буде).

ВЕСЕЛА СТОРІНКА

"Злодії вломилиля дос моєї хати вчора в ночі."

"Так? Чи дістали що?"

"Вони обшукали все й лишили пять доларів на моїм століку."

Вол Стріт Джорнал

Патрон: "Чи можете дати мені паперу до листування?"

"Клерик (непевно): "Чи ви є гостем нашого готелю?"

Патрон: "Ніяк! Я плачу двадцять доларів на день."

Роял Аркемам Булетен.

Вона: "Чи думаєш про мене дорогий?"

Він: "Що, чи я сміявся? Перепрошую." Лондон Опіююн.

"Чи ваша дитина вже навчилася говорити?"

"О так, ми тепер вже вчимо її сидіти тихо."

Мегазін Діджест.

Французький філософ сказав одного разу, що як хто годен дивитись на свої босі ноги й не сміятись, то з ним щось мусить бути зле — брак симетрії або гумору.

Мегазін Діджест.

Провідник з присяглої лави "Ми знаходимо, що чоловік, котрий вкрав кобилу є невинуватий."

Мегазін Діджест.

Хворий: "Пане докторе, як зо мною?"

Доктор: "Дуже добре. Ваша нога ще трохи спухла, але це мене не журить."

Хворий: "Певно, що так! Як би ваша нога була спухла, то це не журило б мене також."

Пейджес Гейс.

"Який світ тісний," сказав один панок на okazії, начеб він зробив новий винахід.

"Слухайте: Я недавно повернув із об'їзду довкола світа, і як я був у Парижу я стрітив чоловіка, котрий живе лише одну вулицю від мене. Пізніше, я стрітив його знову у Венеції, опісля у Римі, а відтак у Будапешті. — Я остаточно з ним переїхав Атлантику у напрямі домів. Ну, що ж ви скажете на це?"

"А чому ж ви не віддали йому те що винні?" сказав один з присутніх.

Мегазін Діджест.

Єсть один дуже добрий спосіб пізнавати між добрими людьми, а злими. Якщо усмішка прикрашає його обличчя, то він є добрий чоловік, а як противно то поганий. Вільям Лайон Фелпс.

"Вам було дуже близько до колізії із автом тієї жінки. Чи ви не знаєте, що треба було вступити пів дороги для неї?"

"Так, але чудо знало котру половину дороги вона хотіла."

Рідерз Діджест.

"Із найбільшим признанням мій хлопець, таки думаю, що наш англійський спосіб відповідати телефон є багато кращий, як ваше "гальо."

"Ну, а як же ви відповідаєте в Англії?"

"Ми кажемо "Чи ти є там?". Тоді, як що тебе нема, то немає найменшої потреби продовжати конверзацію."

Крістіян Саенц Монитор.

Молоденький актор, Джекі Куган, убів до великої аптики в Голівуд і спитав:

"Ви можете ви наладити дозу "кестор оливи", так щоб напйток не мав смаку оливи?"

"Так," відповів хемік.

"Чи не випете шклянку 'айскрім соди' поки чекаєте?"

Куган здивувався із щедрости аптикаря, й почав думати дуже гарно про нього.

"Можливе ще що?" спитав хемік.

"Ні," відповів Куган, "нічого лиш оливу."

"Але ви вже випили," відповів аптикар.

"Джі... гвізі..." сказав Куган. "Я хотів це для тата."

Мегазін Діджест.

Молоденька дівчина до своєї мами: "Це не є справедливо. У вечір ти кажеш мені йти спати, бо я ще мала, а рано кажеш скоро вставати, бо я вже велика."

Пірсоназ.

Грін: "Чому ви ніколи не берети собі вакації?"

Вайз: "Я ніяк не годен лишити роботи."

Грін: "То ви дивні, чи ж компанія не годна обійтись без вас?"

Вайз: "Так, я якраз не хочу щоб вони довідались про це."

Мегазін Діджест.

З КНИГИ ЖИТТЯ

Власна хата, поле рідне,
Близьке серцю, хоч так бідне. — Б. Лепкий.

Ціла правдива творчість, то є боротьба з перешкодами. — Юрій Липа.

Знання керує ділом, однак діло збагачує знання. — М. С.

Багато людей як здержують свій язик, то хоронять свою душу від клопотів. — Соломон.

Гадка, що не є душею діла є безвартяю. — М. С.

На вас, завзяті-юнаки,
що возлюбили Україну,
кладу найкращі гадки
мою сподіванку єдину. — М. Старицький.

Місто казати, що людина є жертвою обставин, правніше було б казати, що обставини є вятвором людини. — Г.Г.Лівес.

Раз ошуканий народ у друге не дасть себе звести. — А. Чайківський.

В час свого політичного відродження Україна не мала достаточної сильної внутрішньої армії. Численно великі маси війська були тільки блеском весняного снігу, без внутрішньої сили, національної гордості, без жакоди помсти на ворогах. Їх сила полягала в величавих зйздах, безконечних дебатах, устних погрозах і в прекрасних козацьких шараварах.

— Р. Винницький.

Славу звичайно здобувають ті, що мало коли думають про неї. — Голмз.

Наша злість і нетерпимість є звичайно більше шкідливі, як ті речі, що розлючують нас. — М. С.

Не плачте, плачем горя не перемириниш, ані в сльозах не втопиш. — А. Чайківський.

Світогляд раба є нетворчий та негативний аж до хвилі, доки його не знищить новозроджений дух свободи. — Ю. Вассиян.

Вся наука починається в праці. Все, що ми думаємо, що ми знаємо, або що ми віримо, остаточно не лишає за собою наслідків. Одиною річчю, що лишає за собою наслідки є діло. І першим завданням науки є підготувати кожного, щоб він лишив найкраще діло по своїм силам. — Раскін.

Ми наче діти вибираємо красні блискучі камінчики на пообережжю мудрости, та ми заледви нащерибили інфінівний океан. — М. С.

Блаженні най будуть спрацьовані долони. — Б. Лепкий.

Недержавна нація не має нормальної свободи своїх рухів, а тому не в силі корисно й повно проявити своїх особливостей. — Ю. Вассиян.

На визов ми відповідаємо визовом; на погрозу погрозою; на удар ударом. — Юстин МакКарті.

Культура є знаомство зо всім найкращим, що хто думав і сказав. — М. С.

Людина є невільником аж поки не пічне думати, відтак стає володарем. — М. С.

Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть,
Що за долю мільйонів мусиш дати ти
отвіт. — І. Франко.

Дійсне знання, так як і все інше великої вартости, не набувається легко без труду. На нього треба працювати, студіювати, думати, а понад усе молитись. — Томас Арнолд

Багато блискучих діл повинні бути завдячені нагоді й обставинам, хотяй неодинак державний муж збирає всякі лаври за них. — Кейлез.

Якщо ми не поступаємо вперед, то ми посуваємось назад, — а коли ніщо не здобуваємо, то обовязково щось тратимо. — Ст. Лейо І.

Правда сама не переможе, за правду треба послідовно й стало боротися й тоді тільки вона переможе. — Др. Бенеш.

ЧИ УКРАЇНЦІ ЕДМОНТОНУ ЗУМЮТЬ ВИБРАТИ ОДНОГО ПОСЛА-УКРАЇНЦЯ ДО ПРОВІНЦІОНАЛЬНОГО ПАРЛЯМЕНТУ АЛБЕРТИ?

Адвокат Н. Романюк.

Вже від кількох років українці міста Едмонтона носились з гадкою поспробувати поставити одного кандидата-українця на посла до провінціального парламенту, як одного з шістьох послів, що вибирає місто Едмонтон, — а також заспробувати своїх сил у міських виборах на "алдермена" (міського радного), та донедавна не могли добути настільки відваги рішитись на оцей крок.

Дня 8-го березня, у р., перший раз в історії Едмонтона, українці "проломляли цей лід" і зійшлися числом около 300 на збори Українського Ліберального Клубу, в будинку МекЛавд, щоб обговорити справу українського кандидата. Перший раз в історії Едмонтона місцеве ромадянство в канадійській політиці, виявило одне зрозуміння — всі, без різниці їхніх українських партійних приналежностей, водно рішили висунути українського кандидата до наступних провінціоняльних виборів Алберти.

Коли бачимо понімири ось такої координації, то аж душа радується, що вже являється між українським ромадянством вияви арлого політичного думання. Такі картини повинні являтись поміж нами частіше й у різних ділянках.

На цьому зібрані промовляли: В. Р.

Гавсон, провідник лібералів в Алберті; Лефт.-Кол. Дж. В. МекЛавд; Дж. А. Мек-Кіно і другі. З українців промовляли: В. Гривнак, Д. С. Фербей, Др. Ф. Говда, П. І. Лазарович, п. Мудрик, п. Глова, П. Рудик, В. Челядин, адв. Н. Романюк і другі.

Збори одногослоно рішили поставити адв. Романюка, як кандидата на ліберальний білет. П-н Романюк є лібералом вже кілька-надесять років. Між присутніми іншої гадки не було.

Для відповідного підготовлення ґрунту до конвенції-вибрано комітет, котрого головою вибраний п. В. Гривнак.

Дня 21-го ц. м., відбудуться прелімінарні вибори делегатів по полингах і від вибору числа українських делегатів, згаданого дня, залежатиме чи на офіційній конвенції цього місяця українці зможуть вибрати свого кандидата.

Наскільки нам відомо, німці Едмонтона також прилучаються за піддержанням п. Романюка. Вони в своїй пресі дуже прихильно заявили за ним.

Місто Едмонтон числить великий процент чужинецьких голоів, між ними українці здається складають, чи не найбільше число. І немає найменшої причини чому українців не міг би репрезентувати українець.

Признання тим, що працюють у напрямкові щоб вибрати укр. посла з Едмонтоном! Хочемо вірити, що всі українські організації доложуть всіх своїх зусиль щоб конвенція вийшла в нашу користь.

Щодо особи п. Романюка, то скажемо, що він дійсно найкраще відповідає на цю позицію репрезентувати едмонтонських українців. Він є компетентний у повному значенні того слова. Він провадить свою адвокатську канцелярію кільканадесять років і його респектують свої і чужі. П-н Романюк ніколи не був вузькоглядним, але завсідни трактував справи серйозно й завсідни давав консідерацію людям інших поглядів. Він интересується українськими справами й працює для українського народу. У дрібничковій справі він ніколи не втручається. Найважніше в ньому являється те, що він є ініціативною людиною і завсідни пильно слідить за ходом світової політики, та все є в курсі діла. Він завсідни критично передумує справи заки робить певний крок, а це є одною із цінних прикмет характеру людини. Коли українці Едмонтона попрацюють інтензивно й виберуть п. Романюка послом, то поступлять як свідомі члени свідомої нації.

СОВІСТЬ НЕВИДЕРЖАЛА

В 64-ім числі У.Р.Вістей, з дня 15-го березня, ц. р., в довжезній "турфаймський" резолюції находимо між іншими ось що:—

"Як наслідок недостатнього ідеологічного проводу й притуплення пролетарської чуйности в центрі У.Р.Ф.М.О. укrywся в замаскованій формі націоналістичний ухил, який остаточно виявився в ширені недовіря що до правильності політики на Радянській Україні, в обороні націоналістичних-контр-революційних елементів, яких радянська влада — (розумій Сталін і Постишев) — покарала за ведення підривної роботи на користь німецького й польського імперіалізму. Цей контрреволюційно-націоналістичний ухил, виявлений в різкій формі Д. Лобаяем одним з редакторів У.Р.Вістей викрити й розбито."

Для пересічного читача, оцих пару слів, ледви чи важні, — та для нас вони говорять багато!

По-перше тому, що Д. Лобай, це не є собі пересічний, большевиками розагітований до стану божевілья "наш" український туман, а один з бувших Сталінових "помазанних" пахолків, котрі на розказ Сталіна, плюгавили в огидний спосіб історичну честь свого народу, ну, а притім і свою. Хоч сказавши правду, чести в них ніколи не було, немає і бути не може!

Лобай, як один з провідної шайки москowsького большевизму між українцями в Канаді, працюючи разом з такими типами, як Навізівський і Шатульський — котрих хіба одна вже гиляка або "Ред Ривер" направить — (як направив свого часу Бартоломія і Екселсона!). Він один з другим мав аж надто багато нагоди переконатися про "правильність націоналістичної лінії" проведеної Москвою на Україні. Тим більше, що оба ці типи, — а головню Навізівський, що-розу їздили з чолобитієм до Москви й не без того щоб він, повернувшись, не втаємничував своїх спів-працівників в огиднім ділі, про ті "блага", якими Москва "обдарила" нещасну Україну.

Також працюючи й жиючи разом з Ірчаном, Лобай мав не абияку нагоду перевіритись у широті Ірчанового комуністичного "вірую".

І мабуть, тому лише, що Лобай добре знав Ірчана, й коли Ірчан ледво що вказався до "московського раю", як там вже "чека" на нього чекала, щоб його увязнити за мимий націоналізм. Перед Лобаем встали, гідкої пам'яті, всі московські мучителі українського народу, від кровожадного "князя" Меншикова — до садиста Пустишева,

і совість довше не видержала!

Подаючи що замітку, ми від себе заявляємо, що Лобай, як особа, для нас не важний, однак його ухил є важний. Важний тому, що він собою підкреслює щераз життєву логіку, яка говорить нам щодня, — що нам від москаля й жиловина ласки не ждати.

B.C.I.

ЗА НАЙКРАЩИМИ

Permanent, Finger Waving,
Marcelling, Shampoo, etc.,

Заходіть до:

Diamond Beauty Parlor

10604 - 97th Street, Edmonton, Alta.

(на розі 97 Стріту і 106 Евеню)

Роботу виконують, солідно й скоро,
експерти з кількісальною практикою.

Наше заведення й інструменти є
наймодерніші.

Телефон резиденції: 28315

П-на М. СЕРІНК, Властителька.

Першорядна Модерна Українська Робітня Жіньських Убрань

Mrs. M. LARIDES

Властителька.

Робимо на замовлення й продаємо
готові, всякої моди, — суконки, сути,
ковти, капелюхи і т. п.

10567 - 97th Street

Edmonton

-:-

Alberta

МІЖПРОВІНЦІОНАЛЬНА ДЕБАТА МДЖ УКРАЇНСЬКИМИ СТУДЕНТАМИ НА ТЕМУ ПРИЙНЯТТЯ РОСІЇ ДО ЛІГИ НАРОДІВ.

В неділю вечором, дня 3. березня, ц. р. відбулася міжпровінційна дебата в Едмонтоні, в салі Інституту ім. Мих. Грушевського, між українськими студентами, вчасниками університетів албертійського й саскачеванського. Участь у дебаті брали члени студентського кружка "Каменярі" зо Саскатуна й члени студентського кружка "А. Коцка" з Едмонтону. "Каменярів" заступали п. І. Чернецький й п. Й. Мастюк, а кружок "Коцка" заступали І. Дікур й п. Ф. Магера.

Резолюція дебати брєніла: "Рішено, що прийаття Росії до Ліги Народів не принесе світові добра". Аfirmативну сторону піддержували едмонтонці, а негативну саскатуниці.

Обі сторони виязались добре, й неправильно було б казати, що котрийсь один із дебатантів пописався найкраще, бо кожен із них мав щось за собою, чому інші три не дорівняли. Одначе, п. Магера дебатовав найбільш уміло. Його аргументи були логічні й предложені в зорганізованій і скінченій формі, й він найближче придержувався теми, в чому полягає поважна сила дебати. Мова його також виявляла чистість і більше вправлення. п. Чернецький мав за собою найкращу персональність (поведення). Його щирість й увічливість були найбільше замітні. Ця прикмета звичайно здобуває собі симпатію й повагу, що є також одним із найцінніших засобів у дебатах. Хоч у всякому змаганні, треба бути агресивним, то все таки доброю полісою є здобути до себе респект і симпатію авдієнції.

Рішення суддів одоголосно припало по стороні гостей із Саскатуна.

Всяке подібне зарядження поважних дебат, головні між українськими студентами, на різні важні теми дня, заслуговують на поважне признание. Саме життя є нічим іншим, як духовим, фізичним й умовним змаганням. Якраз вироблення в собі цих прикмет змагання, й приготування себе до особистого й громадського життя є найконечнішими прикметами людини в модерному світі.

Резолюція дебати була досить відповідна тому, що вона є актуальною і на часі. Дебатанти піддержуючи будькотру сторону причинились до вишення важної справи. Ми бачимо, що большевицька Росія, котра оплювувала Лігу Народів у всякі способи, усіми силами тепер намагалась до неї увійти. Це вказує, якими підлими й хиткими москвілі

є, та, що вони є спосібні на всякі можливі й не можливі речі. Сьогодні вони будуть обкидати болотом одне, а завтра готові вихвалювати те саме понад небеса. — Та для кожного свідомого українця аступ Росії до Ліги Народів не є нічим новим, тут вона лише підкреслила свій історичний характер, що Москва є Москвою, без різниці який котом вона не натягла б на себе.

А.

Будуйте Кращі Будинки

Вставляємо проводи електричні для світла й сил. Направляємо електричні прибори.

Рисуємо плани на церкви, школи, народні дома, готелі і модерні дома. народні дома, готелі й модерні дома. БУДУЄМО ВСЯКІ БУДИНКИ.

За інформаціями вдавайтесь до:—

Wasyl Dorosh

10346 - 97th Street, Edmonton, Alta.

Телефон 25614

Телефон 25589

Телефон 24947

"Давня й довіря-гідна"

Auto Wreckage Limited

Якщо ходить про будьяку часть авта, то в нас можете набути її.

10340 - 97th Street, Edmonton, Alberta

Спорт.

В цій статейці бажаю заналізувати одну прикмету характеру англійців. Хоч як малою може виглядати вона декому на перший погляд, то кожен хто приглянеться ближче, знайде в ній величезну силу і знайде її дуже цінною. — Це є сторінка спорту.

Спорт учить організуватись фізично й умово. Спорт надає духа боротьби, духа тріумфу. Спорт, в якій формі гри не виявлявся б, представляє симетрію організації. Спорт субординує (підпорядковує) чи авансує кожного члена й ставить його в найвідповідніше місце після його здібностей. Спорт не дозволяє на пересадні амбіції. Він вимагає витривалості, планування, ініціативи, скоршої орієнтації, самостійного й зорганізованого думання. Він не дозволяє завеликого оптимізму, ані завеликого песемізму, лише вимагає тверезого й здорового думання та критичної рівноваги. Спорт знає й гумор та й часто дуже влучний. Адже ж як раз тому, спорт є корисним і будучим чинником додатних сторін людини. Та спорт не лише є корисним для тих одиниць, що беруть у ньому участь, але він ділає також позитивно й на глядачі.

Кожен, що був глядачем будьякої гри: "бейс-бал", "бескет-бал", "гокі" і т. п. звичайно стоїть за одною із двох сторін, що є у змаганні. Ми часто бачимо, як глядачі зіграються в одиність і виявляють менше духа боротьби, як самі гравці. Це умово настрює їх до змагання. Ми також нераз бачимо, як велика груба жінка з радости кричить і розмахує руками, що її сторона виграє, і в цій радості зіб'є капелюх із голови сусіди, що припало йому нещастя сидіти біля неї; а він якщо стоїть за противною стороною, часто майже не зисть її за те, що його новий капелюх знайшовся у її руках.

Англіїці, майже в кожній частині своєї імперії є великими прихильниками спорту. Вони організують і піддержують його, та дають велику грошеву поміч, як і поважне місце у пресі. Головно між молодіжжю, вони поширюють спорт універсально, бо у віці молодості вони хотять виробити зо своєї нації борців.

І коли ми приглянемося характеру англійця, де б він не був, навіть у старшому віці, то завжди можемо запримітити в них цю прикмету спорту. — Чи це є у промові в парламенти, чи це є в голосуванні, чи в "бізнесі", чи в роботі, чи в авіації, чи вій-

ську, а навіть у воєнному часі. Як трагічно для них не припадала б певна хвилинка чи подія, то вони трактують її з таким самим умовим наставленням як і спорт. Я не вірю, що помилюсь коли скажу, що той дух гри, спорту, є одною із прикмет, що збудували британську імперію такою великою і сильною, якою вона є.

Український народ крайньо занедбав цю сторінку в себе. В характері кожного українця, з особна, або й гуртово, можна запримітити брак цієї спортової прикмети. Ми не уміємо ані виграти як слід, ані програти. І починаючи з самого долу звичайної гри аж до будови нашої держави, в нас не має прикмет ані організації, ані боротьби, ані рівноваги.

Однак приходить і на нас час. Вже поважне число українців визначаються у спорті; це є доказ, що коли б попрацювати на цій ділянці, то вона може принести результат.

Прекрасною річчю було б, якщо б українці в Канаді звернули на цю сторінку більше уваги. Повинні робити це головню по організаціях українських, у школах на околицях і всюди де лиш можливо. Певна річ, що протягом якогось часу ми могли б погордитись організацією спортовиків, що принесло б нам велику моральну користь. Без жадних вагань підкреслюю, що ми зо своєї молодіжи не виробимо сильних, самими вишвишками й грою старих звихнених представлень. Спортовий сезон надходить. — Чи не добре було б робити певні заходи в цьому напрямкові. Чи ж дійсно ми маємо бути нездарями все й всюди? Наш час колись мусить прийти. А.

Коли Хочете Виглядати Гарно

зайдіть до:

York Barber Shop

and BEAUTY PARLOR

За роботу ручимо.

I. МІСЬКІВ, власник.

10232 - 97th Street

EDMONTON -:- ALBERTA

Телефон 23384

В. Д.

КУДОЮ?

Невміла господарка смів твоєї землі примусила тебе виємігрувати до Канади шукати кращої долі. Вступаючи на канадійську землю, ти прибув у найбільшу, найкультурнішу й найбільше свободолюбну країну у світі.

А чи знаєш ти, як Бритійці здобули цю землю, куди ти приїхав, і де твій голос є на рівні з тим що до них ти приїхав? Чи знаєш ти, що якби ти, я і ми всі разом так обороняли свою землю, як ці Бритійці здобували Канаду, то нам не потрібно було б шукати долі за морем, бо доля була в нас вдома.

Що ж ти будеш робити на цій новій вільній землі? Тут воля, як степ для вітру — де хоч, вітре, там гуляй. Чи зумієш ти пристосуватися до нових обставин? А кажуть, що мудрий чоловік є той, що вміє це зробити. Ану послухай і сам роздумай, а є над чим подумати.

Затям собі, що як станеш до роботи де й заробиш трохи грошей, про тебе почнуть думати. Ти зостанеш чоловіком значним, бо ти маєш засоби, що ставлять тебе на видніше місце. До тебе залиються всі й вся. Що ж ти робиш? Як у тебе є жажда самопохвали, ти пропав. Тебе зроблять свідомим робітником, затягнуть тебе до ТУРФ Домів, почнуть давати тобі лекції. Витягнуть від тебе всі центи, а тоді скажуть тобі що пани, попи та буржуазія тебе використала. Тобі скажуть, що Канада, це край буржуїв, що виснажують із тебе останню краплю крові. Тобі скажуть, що закони Канади є закони твоєї смерті. Не віриш? Ану пригадай, брате, чи прочитав ти хоч одне добре речення в пресі "робітничій" про Канаду? Та ба, що це? Далі в тебе вмовлять, що все треба нищити. І ти так переймешся новою для тебе філософією. Ти дістанеш пояснення з централі, як і що робити. Ти віриш і робиш. Ти всіми силами розкладаєш Канаду, а тягнеш за Москвою. В інших державах тебе розстріляли б за проти-державну роботу, але Канада не карає тебе смертю, лише дає тобі те, що бажаєш — депортує до Москви. Твій рекорд доказує, що ти обороняв Совіти й тебе посилають туди. Ти приїхав, а тут для тебе дома нема. Ти не маєш краю — ти сирота. Тут тобі кажуть мовчи, слухай і роби. Ти протестуєш: "Товариші", таж я з вами, як так можна?! Та тут не Канада! Мовчи! — Ти пропав — ані пес не гавкне. Не віриш? А-

ну поспитай, де Сембай і йому подібні? — а правда, вони зробилися контрреволюціонерами, — і так їм треба!

ЕВГЕН МАНАЛЮК.

СОВІТСЬКІ ЛІТЕРАТУРНІ СПРАВИ

(Уривок за статті з "Вісника", Львів, січень 1935. Ред. "Клича").

Наївні земляки з Києва й Харкова, що читали в тім декреті (з дня 23 квітня 1932), що "від нині вже не конечно бути в літературі комуністом і пролетарським письменником, вистарчить лише бути льоальним", і — зраділи. Та радість була короткою. Незабаром відчули вони, що "свободу" дано виключно російській літературі, як "всесоюний", для української ж — "свобода" ще означала її задушення. Завдання це почав виконувати Посташев із таким завзяттям, що ні стріл Хвильового, ні навіть Скрипника її не порушив.

Поета Кулика призначив Посташев на губернатора української літератури в Со-вітах. Губернатор зворушливо оголосив живим рештам тієї літератури, що декрет 23. IV. '32, обов'язує, але Україна "не може з нього користати" з огляду на "націоналістичну небезпеку" та ще й тому, що "у-хил Скрипника не був своєчасно викопаний." Декрет той, "lex Gorkoviana", мав отже уніфікаційно-всесоюзний і реставраційно російський характер. Декрет цей, просто був одним із блискучих гокус-фокусів сіонських мудрців з Кремля.

Одинока Українська Ломберярда

— в —
Едмонтоні

Norwood Lumber Co.

Р. ФІРМАНЮК, власник.

11203 - 86th Street

EDMONTON -:- ALBERTA

Маємо на складі всякий будівельний матеріал, цеглу й шкло.

Телефон 73092

Уважасмо, що до цього образця жадних пояснень не треба.

Спостереження й Комент

— подас —

Александр Вседогляд

ЯК ВЗІРЦЕВО ПОВОДИТИСЯ НА ПОЇЗДІ

Поведення людини є не лише важне, але часто є ключем пізнання її характеру. Адже ж конечно поводитись найбільше звірцево. Цей раз ограничусь на взірцевім поведенню на поїзді.

Почавши від стації, де ви маєте брати поїзд, старайтеся зараз звернути на себе увагу, всякими можливими й неможливими способами, щоб кожен знав, що вашу особу кудись несе. Розшпільте свою будну й переженіть собою почерез стацію, вздовж і поперек, принаймні кілька разів, щоб ви могли доглянути, чи все в порядку. "Гальо" можна сказати майже до кожного, чи ви знаєте його чи ні. Якщо хто не відповість, то погане світло паде на него, а не на вас — ви вже це знаєте.

Дальше, поспішайте за білетом. Коли другі люде стають у лінію і чекають щоб купити білет по-черзі, то це не значить, що й ви будете чекати в лінії — ви ж не на "бред-лайн", а подругому, ваш час дорогий. Рв'ється наперед, навіть у крайньому випадкові можете вжити ліктів. За всяку ціну старайтеся перші взяти білет — бо ж першенство є похвальною річчю. Ось таким поведінням у почекальні, ви певне вдруге привяжете увагу загалу до себе — а це для вас важне.

Як приїде вже поїзд, то смішно було б щоб, перед вами хто скорше видрاپався на сходи поїзду. На те маєте валізку й мішок у руках, щоб пробити собі дорогу. Якщо перед вами є жінка з дитиною, то щастя ваше, бо тільки легше відштовхнути її. Вона боронитись не годна бо дитина на ру-

ках. Більше як певно, що й тут ви будете тою центральною фігурою, що кожний буде дивитись на вас.

Коли ви вже на сходах вагона, крикніть ще до свого знакового по-українськи "Гудбай Майк". Відтак зареگочіться дивними голосами, так якто ви вмієте, щоб кожний бачив і чув, що ви відїжджаєте в веселій настрою.

Тепер ви вже можете безпечно перші всунутись у женський вагон; бо там хоч висить напис, що курити не вільно, то ви знову можете звернути на себе увагу тим, що таки закурите. В цьому вагоні їдуть не лише жінчини, але й "джентельмени", а ви є якраз один з них. В цьому вагоні сідала є вибиті аксамітом, а в мужеських то скірою. Адже ж до цього аксаміту можна впорядку витерти свої черевики, бо тут така гадка може прийти вам до голови напевно. Шапки з голови не скидайте, хоч ви між жінчинами, бо яка різниця, де ваша шапка буде висіти, чи на галові, чи на гаку. Головне те, що для самої шапки різниці нема. Валізку можете поставити під лавку, а мішок кропив'яний можна висадити на полицю аж під стелю вагона; полиця на те й там є, а по-друге, як мішок упаде кому на голову, то не побє голови так, як могла б побити валізка.

Коли поїзд вже розійдеться повною ходою, тоді конечно щоб ви першшли всі вагони й оглянули чи велике число знайомих їде в вашому поїзді. Переходячи через вагони, ви можете безпечно плювати на підлогу. Ви не повинні страхатись, що вам хтось скаже що за те,—бо заки кондуктор прийде, то ви можете впертись вже аж у п'ятім вагоні. Як здиблете якого знакового в котрому вагоні, то гспніть його своєю легкою рукою по плечах, так щоб він аж авкнув. З цього кожен побачить, що ви давні знакомі. Довго в мужеських вагонах не попасайте, бо ваше місце в женському.

Як вернете до женського вагону, а пізнаєте свого знакового, то повіштесь зараз на поруче лавки, й говоріть, що попадає на язик. Щоб ваша розмова була інтересніша, то час-від-часу булькніть яке "грубе-терпке" слово, а таке щоб той задержів, хто сидить із жінчиною. Можете бути певні, що ваше лице лупатись не буде, але тому, що слухає. По довжезній такій промові можете вертати до своєї лавки.

Тепер вже можете розташуватись для довшої їзди. Черевики можете скинути, бо в вагоні гарячо, а ваші панчохи ніколи не прані й вам певно не було б вигідно взутому. Разом можете скинути й панчохи, та повісити їх на поруче лавки щоб просох-

ВИКОНУЄМО РОБОТУ ПІСЛЯ ВА- ШОГО БАЖАННЯ

Стриження	— — — — —	15 цт.
Голення	— — — — —	10 цт.
Марсел	— — — — —	25 цт.
Фінгер вейв	— — — — —	25 цт.
Перманент Вейв	— — — — —	\$2.00

СПЕЦІАЛЬНІ КУРСИ ПО ЗНИЖЕНІЯ ЦІН.

Пишіть до нас у рідній мові в справі спеціальних курсів.

За скору та звичливу обслугу ручною.

National Trade School

10226 - 101st Street, Edmonton, Alta.

Н. ТОДОРУК, власник.

ДИСТАВЛЯЙТЕ СВОЇ СПОЖИВЧІ ТО-
ВАРИ Й ІНШІ ДОМАШНІ ПОТРЕБИ

— « В » —

Edmonton Home Grocery and Confectionery

10602 - 97th Street

(Corner 97th Street & 106th Avenue)

EDMONTON -:- ALBERTA

ІВАН СЕМКОВ, власник.

Чистимо, прасуємо й направляємо
убрання

Wingman Tailors

НОВЕ УБРАННЯ РОБИМО ДО МІРИ

Cor. 97th Street & Jasper Avenue

Edmonton

-:-

Alberta

Ф. ПРОНІЮК, Власник.

Патріот (?) є той, що готовий віддати
ваше життя за свій край. —Ізидор Глинка.

ли. Сидіти можна на одній лавці, а ноги можна протягнути аж на другу. Якщо кому зробиться недобре від ваших панчіх, то не звертайте найменшої уваги на те, бо ж ви задармо не їдете, ви собі заплатили. Час-від-часу можете розмовляти зо своєї лавки, зо знакомих у другому кінці вагона. Можете бути певні, що й він буде відповідати вам не рухаючись із місця. Якщо почуваєтесь, що можете здорово чшверкнути крізь зуби, то пробуйте, почерез лавки. Зо свого місця не вставайте, бо можете завалити босі ноги; а як трісне кому в очі, то нехай це вас не журить, бо це вам не перший раз, а по-другому, ви ж платите капіталістам за те, що їдете. Ви заплатили й їдте так, як вам вигідно.

Кожна людина на довшій їзді голодніє. Ви також часто голодуєте в капіталістичній країні, тому починайте їсти чи ви голдані чи ні. Стягніть із полиці ту торбу й добувайте свої продукти. Крайте по кавалку солонину насипте соли на вікно й мачайте та їжте. Хліб не конечно крвати, ви можете й так поконатися його. Цебулі або часнику ніколи не забувайте взяти з собою хоч один фунт. Часник можете хрупати так щоб у другому кінці вагона чули, що ви обїдаєте — чули кажу, й вухами й носом. Ви собі заплатили й ви можете робити те, що хочете, а їжте, то своє. Ваша перекуска з паночками напружить повітря в вагоні до тої міри, що хемік нехай сховається зо своїми хемікалами в лабораторії.

Ось таке поведення, через цілу дорогу здобуде вам характер, як одного із визначних!

З МОЄЇ ПОЇЗДКИ З ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКИМИ ВІДЧИТАМИ НА ОКОЛИЦЯХ В. АЛБЕРТІ — З РАМЕНИ "КЛИЧА".

Бажаю бодай скромно висловити, якнайщирішу подяку, в імені "Клича" й особисто, всім тим, що помогали мені в будьякий спосіб підчас моєї недавньої поїздки з відчитами на околицях в Алберті. За всяке прихильне відношення щирих і свідомих людей, що були гостинними й вічливими супроти мене, висловлюю якнайщирішу подяку. Всім товариствам, а головню зарядам, що дозволили мені саль на відчити на тему: "Українці й Большевики", я рівню ж найбільше вдячний. Знаю, що лише той може оцінити ввічливість і гостинність, котрому хоч раз приходилося ходити голодному зо два дні в незнаній йому околиці, а також як приходилось хоч раз шукати за квартирою щоб переспати ніч.

У моїй останній поїзді я якраз знаходив якнайбільше щирих і гостинних людей, що радо просили мене перебути в них заки відїду в другу околицю. Тому я хочу згадати хоч деякі ймена тих, що помагали мені в моїй поїзді, а помагаючи мені, вони улекулїували для мене тягар.

В Востокі:

Бажаю подякувати Зарядові Народного Дому, що дозволив мені салі безплатно на мою коротку промову. Дякую п-ству В. Купченкам, що щиро прийняли мене у свій дім. Як рівню ж дякую родині п-ства Топольницьким і п. В. Козакові, склепареві в Востокі.

В Елдорена:

Зарядові Народного Дому, що також дозволив мені салі безплатно й щиро прийняли мене. П-ві Н. Кучмакові, п. П. Мазуренкові, п. О. Литвиніві, п. І. Литвинові й п. В. Шикорі, склепареві в Елдорена.

В Радвей:

Зарядові Народного Дому в місті. Тут салі дозволили мені безплатно й помогли мені збіркою, що зібрали поміж собою на салі в сумі \$2.35. п. І. Татаринові, п-ству С. Самциям, п. Григорієві Возмірському, п. М. Базалевичеві, п. І. Семенюкові, склепареві в Радвей і п-ству Ковалям.

В цій околиці п-ні Анна Коваль стала передплатницею "Клича".

Не можу щоб не подякувати молоденькому хлопцеві Богданові Татаринові, синові п-ства Татаринов у Радвей, за те, що він завіз мене до Елдорена з сином п-ства Ковалів. Цей молоденький хлопець своєю розважною і розсудною розмовою зборив на мене незвичайне враження. Вірю, що родичі його будуть горді з його як доросте.

Дальше хочу подякувати якнайщиріше п. Михайлові Круглякові з Радвей, що він поміг мені багато.

В Егремонт:

Дякую Зарядові Народного Дому. Салю дялі мені безплатно. Громадянству Хабам, п. М. Гринюкові, громадянству Гр. Бюгаям, що гостили мене в своїм домі через два дні, п. Яцейкові, а особливо гр. Іванові Грицаєві, що в своїх кільканадцятьох запитах і дискусїї признався, що він ішов у славнім "гонгер-марчу" в Едмонтоні, але перший був узяти передплату на "Клич" і з палицею шукав відважної жєнщини в Егремонт, котра взяла б передплату, щоб Егремонт не лишився позаду. Громадянин Грицай бажав щоб помістити що "большевик" взяв перший передплату на "Клич" і я це сповняю з приємністю. Якщо більше було

таких як гр. Грицай то "Клич" добре стояв би. П-ні Наталка Плупек передплатила "Клич" із Егмонт.

В Редвотер:

Вдячний є Зарядові за те, що дозволили салі безплатно. Родині Пасічнякам, найбільше вдячний, що вони мене незвичайно гостинно прийняли до свого дому. П-ві Василеві Пасічнякаві дякую, що займався оголошенням мого відчиту і т. п.

В Іст Гейт:

Зарядові, що дозволив мені салі безплатно.

В Гайленд:

Дякую Зарядові Народнього Дому, що дав мені салі безплатно й зібрали збірку в сумі \$1.00, на салі, щоб покрити кошта по їздки. Заряд цього Нар. Дому рівно ж взяв передплату на "Клич". А дальше—старшому і вже сивому громадянинуві, Степанові Заруцькому дякую за те, що перший взяв передплату. І. Трупкові, Йос. Боднарові. І. І. Форстові й Григорієві Курилові. На Гайленд п-ні Олена Пограничний і п-ні Йосипа Андрусшин стали передплатницями "Клича".

Спеціально хочу подякувати п. Олексю Луцевому, склепареві в цій місцевості, що він щиро мене прийняв і займався зарядженням мого відчиту.

У Васкетено:

Дякую п. Д. Кейванові, п-ству Н. Лопушинським і п-ству Мельничукам.

У Смоки Лейку:

Щиро дякую Зарядові Народнього Дому, що винаймив мені салі. П. Григорієві Кузикові, п. Семенові Костинюкові, п. К. Романюкові, Др. Ев. Зваричеві, о. І. Візнюкові, п. Гр. Фаринові, п. Н. В. Гавінчукові, панству І. Кінасевичам, п. І. Даниловичеві й п. В. Чумерові.

Рівно ж хочу подякувати шановним слухачам мого відчиту у Смоки Лейку, що скинули \$5.41 на покриття винайму салі.

Остаточо дякую всім тим, що виявили довіра до мене й давали передплату на "Клич" та купували поодинокі числа. Всі ті, що дали передплату на "Клич" у початках причинились до збудування його, а не лише передплатили.

Спасибі Вам.

Антоній Г. Глинка.

Лише придушений виноград видає кровно-червоне вино. І лише страдаюча душа дихає дійсною мельодією.

—Гейл Гемільтон.

Проф. Нізов

незалежний інструктор співу й музики

— відляє лекції —

В Українській й Ангійській Мові

Адреса: —

9839 - 107th Street

EDMONTON -:- ALBERTA

Телефон 21041

Наші студенти музики й співу визначаються успіхом поміж найздібнішими.

Modern Cleaners

оголошують отворення своєї фірми
для

Чищення Убрань

Запрошуємо всіх відвідати наше заведення й побачити в операції нову систему чищення убрань, так зв.

"TRICHLORETHYLENE"

Наша фірма одинока в Едмонтоні, що завела цю модерну систему.

10450 JASPER AVENUE
EDMONTON -:- ALBERTA

Телефон 21485.

M. MAIK, власник.

"Васильку", сказав учитель недільної школи, "чи ти можеш сказати мені, що треба робити, щоб гріх був прощений?"

"Так, пане," відповів хлопчина. "Вперед мусимо грішити."

Крістіян Реджістер.

Союз Польщі з Москвою.

(Докінчення з попереднього числа).

По андрусівським договорі хилилась Польща внутрішньо розсварена і ослаблена — до упадку, а підмінована зростаючою українською стихією (Гайдамаччини), якої могла вже опанувати, просила на поміч Московщину яка, інгеруючи у внутрішні справи Польщі, анектувала її до спілки з Прусією і Австрією. Але мимо поневолення і гноблення польського елементу русифікаторськими методами у Польщі, польська політична думка далі бореться з українською національною стихією під Австрією і під Росією і вважає в тій боротьбі своїм союзником Московщину і всі вірні цій останній елементи (старорусини). Про це найкраще свідчить польська національна демократія (ендеція), що уважала українське питання для Польщі за надзвичайно загрозове, а природнім союзником проти українським узнала Москалів і в своїх визвольницьких комбінаціях з'юзу з Московщиною, опертій на спільний ворожнечі до української ірреденти клала — як основу національного визволення і державної самостійности Польщі.

Польська ендеція була в цьому виразником відвічних бажань і інстинктивних стремлень польського народу і її думка опанувала всі верстви польського народу тому, що це був голос історичної кінечности. Навіть ППС своїми нещирими благолюбними заявами — мала тут свою ролю — маскувати ті природні імперіялістичні цілі польського народу і звальювати все на ендецію, вмиваючи в цей спосіб руки через доказування, що польський народ не є ворожий українському — з виїмком одної ендеції. А знаємо, що на цю вудочку далися зловити українські-соціал демократи, що їх в їхній рабській орієнтації на польський соціалізм так само імперіялістичний — як ендеція, не могли відлучити листопадові дні у Львові 1918 р., і ролю в цьому ППС під проводом Гавзнера.

Також остання визвольна боротьба українського народу в 1917-20 рр. змобілізувала проти себе польську і московську більшовицьку державу. Вони ділали в тихому, опертому на фактичному стані боротьби союзі. Через внутрішнє розбиття українського народу на ворожій орієнтації: польонофільську й москвофільську, розбиття спричинене і скріплюване обома тими "союзниками", визвольні змагання українського народу впали, а українська земля, роздерта

на кусні, дісталася в руки ворожих народів. Відтак оба "союзники" пробували захопити під свій вплив всі українські землі і щойно опісля поділилися сферами впливів на Україні договором в Ризі 18. III. 1921 р. Тим договором Московщина і Польща закріпили існуючий стан роздертя і поневолення у-

Телефон 27262

Денна й Нічна Обслуга

— в —

Alberta Hotel

Європейський план. Кімнати з купіллю.

Елевейтором служуємо.

ЦНИ ЗА КИМНАТИ ВІД 50 ЦТ. ВГОРУ

Corner Jasper Ave. and 98th Street

Edmonton, Alberta.

Л. ЛУКАС, власник.

MANITOBA LUNCH

10259 — 96th Street

EDMONTON. -:- ALBERTA

ПЕРШОРЯДНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ
ДИСТАНЕТЕ В НАС.

УКРАЇНСЬКА УСЛУГА

Тисячі вдоволені з наших страв і об-
слуги. — Прийдіть і переконайтесь.

країнських земель, ствердили однозгідно, що в їх спільних інтересах є, що Україна не має бути.

Але не зреклися вони тим договором своїх дальших задушевних мрій. Польща Ягайлонської імперії, яка пробувала відновити інтервенційним походом на Київ в травні 1920 р., Московщина "собиранія руских земель". До цих своїх мрій запрягли вони бушуючі серед Українців рабські орієнтації: польонофільську, якій "обіцяли" інтервенційним походом на СРСР збудувати буферну українську державу над Дніпром, і радянофільську, що вірила у відбудову большевицькими руками через пожар всесвітньої комуністичної революції червоної української держави. Ті дві орієнтації, що є так старими, як стара є польська і московська експансія, гангрюють під сучасний момент здоровий організм українського народу, розбивають його у внутрішніх роздорах, деморалізують надією на збудування української держави чужими ворожими руками. В дійсності за обома орієнтаціями укріті чужі імперіялістичні ідеї, до реалізації яких хотіли б впрогнути український народ.

І хід останньої визвольної боротьби і становище Польщі й Московщини до неї — цеж чиста відбитка подій з XVI ст. Тут і там українська національна революція скидає окови неволі, тут і там поборюють її. Польща й Московщина, тут і там розедають і розбивають визвольні змагання польонофільські й москвофільські орієнтації, тут і там Велика Руїна і отаманщина, тут і там поділ України на польську і московську сферу впливів, там договором в Андрусові, тут договором в Ризі. Переконуючий приклад, що історія не навчила нічого наших, що йдуть у хвості одного чи другого окупанта України.

Дріжать основи, на яких поклали займанці гріб Україні, грозять невідкично розбиттям гробу і воскресення України. І супроти наростаючої стихії народної помсти Польща і Московщина вжугуться у тісний оборонний союз пактом негаресі в 1932 р., а далі наважують і затіснюють ширі прирятьельські відносини, закидають свої імперіялістичні мрії проти себе взаємно, гарантують собі взаємно незайманість своїх територій. І тут кінчиться під кожним оглядом вся облуда, з якою вони відносилися до вірних собі орієнтацій серед українського народу. В обличчя спільної небезпеки закинули гарні слова, заявили братньої любови, надії інтервенційних походів, а показали нагі факти, чини, що залізними обухами впали на розпалені гарячою любовію до "со-

ПЕРВОРЯДНА УКРАЇНЬСЬКА ШЕВ-СЬКА РОБІТНЯ

O. K. Shoe Shop

10249 - 97th Street, Edmonton, Alta.

Направа обуви по уміркованих цінах.

За роботу ручимо.

ІВАН ДМИТРИК, Власник.

UNION CAFE

10310 - 97th Street

EDMONTON -:- ALBERTA

с одним із

НАЙКРАЩИХ РЕСТОВРАНІВ У МІСТІ

Зайдіть до нас раз, а ми певні, що будете заходити до нас завсіді.

HARRY FOSTER

Ми купуємо, продаємо й містимо ваші авта.

В нас на складі завсіді є в чому вибрати.

10425 Jasper Avenue, Edmonton, Alta.

Телефон 26436

Набудьте в нас —

Машинку до Плетення Панчіх
ВІД \$16.00 ВГОРУ.

Направки до машинки. Голки по 5 цт.

Пишіть до:—

Worsley's Knitting Shop
WILDWOOD, ALBERTA

юзників" голови представників опортуністичних, польнофільських і москвофільських орієнтацій. Скінчилася українфільська легенда польського і московського народу, скінчилася тому рація буття і діяння орієнтацій. Тому боронять вони своїх "союзників" останками сил. Пакт неагресії, мовля, звернений вістрям не проти України, а проти ревізіоністичних тенденцій Німеччини, проти пакту чотирьох великодержав, що клять інтервенційний похід проти СРСР і готують Польщі ревізію її західних кордонів. В цьому є частина правда, а частина правда є грізнішою від явної неправди. Бо правдою є, що осередком ревізіоністичної революційних тенденцій на сході Європи (а так вони скінчаться і завершуються) є українська проблема. До впливу на таку чи іншу розв'язку цієї проблеми не хоче Польща і Московщина допустити ніяких держав, бо це грозило б розв'язкою протилежною інтересам обох тих сусідів. Польща й Московщина кричать про колонізаційно-експлуатаційні апетити Німеччини і Англії у відношенні до України тому, що ті загрожують таким самим їхнім апетитам і вчинками. І коли український народ загрожує займанцям національною революцією, коли зацікавлення європейських великодержав українською проблемою зростає, (це стоїть в тісному зв'язку з їх імперіалістичними наміреннями у відношенні до окупантів України, як також до самої України), Польща й Московщина запевнюють собі мир на своїх загрожених кордонах, закріплюють існуючий стан, щоб обезпечені на однім фронті дати сильніший відпір на інших загрожених місцях і заявити, що нікого не "допустять" до "вмішування в українські справи" — бо ті є "внутрішніми їхніми справами". Отже тільки українська проблема є джерелом польсько-більшовицького пакту неагресії.

Для українського народу роля Польщі й Московщини і їх методи поневолення України є ясні і тому ясним є для українського народу шлях національного визволення. Український народ відвернувся від зрадливих, рабських польнофільських й москвофільських орієнтацій і вступає на шлях національної революції. Йде проте, в який спосіб виграти боротьбу на два (і більше) фронти, чи під сили українському народові ставати до кривавого змагання зо союзом двох займанців, озброєних від голови до стіп. Такі питання насуваються кожному, хто журиться про долю нашого народу.

Головною причиною нашого поневолення є внутрішня наша слабкість і кволість, розбиття на побороючі себе рабські орієнтації, віруючі у визволення чужими руками,

American Tailors

9662 - 103A Avenue

EDMONTON

ALBERTA

РОБИМО УБРАННЯ, ЧИСТИМО,
ПРАСУЄМО І НАПРАВЛЯЄМО.

Ціни Умірковані

СЕМЕН ЗДРІЛЬ, Властитель.

Найкраща Модерна Українська Рес-
гаврація в Едмонтоні

New Ritz Cafe

10348 - 97th Street, Edmonton, Alta.

ПОЖИВА НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТІ І
УВІЧЛИВА УСЛУГА.

СТ. ВАСИЛЕВСЬКИЙ, Власник.

ALLAN Black & White Stores

No. 1. No. 2. No. 3.
10402-97 St. 11207 Jasper Ave. 11402-95 St.
Phone 26626 Phone 24417 Phone 71454

"Платіть дешево за свої Гросетерію
в Алланс"

Ми радо приймаємо "реліф ордери"

Телефон 26626

брак віри у власні творчі сили, рабська психіка провансальця, розбиття психічне, політичне. І коли усунемо ті головні причини, що улекшували панування над нами в імя засади: "Діvide et імpera", коли переродимо психіку України, раба, провансальця у психіку пана, правного власника своєї землі, коли усунемо психічне і політичне розбиття українського народу, а створимо з народу твердий моноліт, об який розбивалися б хвилі чужого панування, скріпиться сила українського народу у визвольній боротьбі, а упадуть шанси ворога до панування над нами при співпраці анархічних чинників із нашого народу. Отже переродження українського духа внутрі по взорам нашої минувшини Святослава Завойовника, Ярослава Мудрого, сильна віра в єдиноправильність нашого діяння дасть нам силу устояти в боротьбі проти всіх займанців і перемогти.

Через ту внутрішню силу скріпиться активний виступ на зовні проти всіх займанців.

Займанці українських земель дадуть свою політику і боротьбу не тільки на українському фронті, а і на інших і взаємно супроти себе: Кожне ослаблення на тамтих фронтах спричинює ослаблення на фронті поневолення українського народу. Кожне зацікавлення більше іншим фронтом боротьби відвертає увагу окупанта від нашого терену. Політика українського народу мусить стреміти до союзів з ворогами займанців України, до одноцільних акцій і до шахування займанців потягненнями цього союзу.

Створювання подібних міжнародних ситуацій — є обов'язком національного провводу, що при сильній підставі внутрі нації зможе свобідно виявити свою енергію в наближенні дня визволення.

Отже ніколи ніякої орієнтації на окупантів в яких снують провансальські хитрі малороси свої фантазії про те, що наперед з одним ворогом за ціну деяких уступок підемо проти другого, а коли його розібємо, звернемося проти нашого "союзника" і відберемо йому те, що він від нас зрабував. Те примітивне політичне думання полиране явля окупантами, а внесе на педистал високої дипломатії, свідчить ясно про короткозорість опортуністичних політиків, про дальтонізм провідників орієнтації.

Боронитися перед одною небезпечкою орієнтацією на союз з другим історичним ворогом — це щонайменше ознака низької політичної культури.

Союз Польщі з Москвою є одинокою зброєю найбільш успішною для них у по-

неволенні українського народу і з тим союзом, в яких би він формах не виявлявся, треба боротися, виступаючи одночасно кожнокчасно проти Польщі і Москви, щоб створити сильну Українську Державу і привернути давню історичну гегемонію Києва і України на Сході Європи.

Бюлетен "У.Н.", травень, 1933.

BROADWAY TAILORS

Tailored - to - Measure
Clothing

Men's Fine Furnishings

Cleaning, Pressing and Repairing

10326 - 97th STREET, EDMONTON

Принесіть своє старе убрання до нас, а ми направимо його, що буде як нове.

Thomson's Drug Store

Hull Block

10605 - 97th Street

(Corner 97th Street & 106th Avenue)

EDMONTON -- ALBERTA

Лікарства, канцелярські й шкільні при-
бори, тютюн, фільми і т. п.

Українська обслуга.

Телефон 24464

Мальовання й "Асестилін Велдінг"
Направляємо й простуємо пігментні час-
ти авта.

FRANK MONTAINE

10054 - 108th Street

Pir вулиць 108 і Джеспер.

Edmonton -- Alberta

Телефон 25397

Хто б Ви Не Були

Хто б ти і не був, чоловіче,
Знай, світ потребує Тебе;
Хоч долі народів рішати не будеш,
І жадного славного діла не доведеш,
То все ж майстерсько малі річі виконуй так,
Щоб і вони великі були.

Хто б ти і не була, жінко,
Знай, світ потребує Тебе;
Хоч славними мужами володіти не будеш,
То все ж достоїнства дійдеш —
Бо від домашнього огнища твого
Люди у світ підуть.

Хто б ти і не був хлопець,
Знай, світ дожидає Тебе;
Хоч сили ще не твої,
Хай мрії палкі
На життєву путь Тебе наведуть.

Хто б ти і не була, дівчино,
Знай, світ дожидає Тебе;
Хоч ніжна рука Твоя —
Хай зоряну альтану снує,
Де він і Ти пляни життя введете в буття.

Чоловіче, жінко, хлопець, дівче,
Не будьте горді до діла малого,
Ані замалі до подвиг святих.
Пам'ятай, що добрі діла підуть світами
І вернутися ізнов до вас.
Затямте, світ вас потребує
Хто б ви і не були.

Ізидор Глишка.

NOUS APPRECIONS LE DISCOURS UKRAINIEN
QUE LE PETIT BOULANGER A PRONONCE AU
RADIO LE 8 FEVRIER 1935.

Як пух сніжин перліться із вишні, як пух сніжин
шовковий,
Як цвіт вишень в весняний день, пречистий-ніжний
цвіт вишневий
Серед принад вибирає сад в хитон серпанковий-ро-
жевий;

Отак й твоє те слово, що бренить ув українській
мові.

Хоч ти Француз, а мова та твоя — мов пісня лебе-
диня

(Це мова Рясина, Доде, Юго, Корнея, Еркман-
Шатріяна),

Тобі за це, Батистинку, від нас сердечна домова —
Що полюбив еси так нашу мову, нашу Україну.
Володимир Кутченко.

НА ЗАХІДНИХ ЗЕМЛЯХ

Хто баламутить наших селян?

У Львові при Замарстинівській вулиці
викрила поліція добре укриту в одній жи-
вдівській столярні тайну друкарню "Кому-
ністичної Партії Західної України". Одно-
часно арештували цілий штаб пропаганди
при тій друкарні тої "української партії".
Ось ті українці: Мехель Гольдберг, Дувид
Каш, Мозес Фрідман, Сабіна Лилберг. Всі
ті "українці" укладали летючки для "гоїв"
та їх через підпличених або збаламучених
гоїв розкидали по селах.

"Українське Слово",

Париж, 2. вересня 1934

ПЕРШОРЯДНА УКР. ГОСТИНИЦЯ

— «В» —
СМОКИ ЛЕЯКУ

Модерні й чисті кімнати з теплою й
зимою водою. Ресторант в цьому самому
будинку.

Власником цього готелю є ширше зна-
ний українець п. СЕМЕН КОСТИНЮК.

В Індіяна в однім науковім містечку,
студент хотів згодити для себе кімнату й
харч.

"Що ви правите за свої кімнати?" спи-
тав він.

"П'ять доларів у гору," була відповідь.

"Так, але я студент," думаючи, що ці-
на була трохи зависока.

"Як так, то п'ять доларів у долину,"
відповіла управителька, що вже мала багато
практи у цьому заняттю.

Мегазин Діджест.

Шифкарти до й зо Старого Краю

НА ВСІ КОРАБЕЛЬНІ ЛІНІ ПО НАЯ-
НИЩИХ ЦІНАХ

Вироблемо афідевіти після нового за-
кону імміграційного для осіб приїзджа-
ючих до Канади, як також заграничні
паспорти, горюхавські папери, кон-
тракти й повноважності. Дістаємо Метри-
ки зо Старого Краю.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ НА СПЛА-
ТИ ДЛЯ ЖІНОК І ДІТЕЙ ПРИЗІДЖА-
ЮЧИХ З КРАЮ.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО СТАРОГО
КРАЮ В ДОЛЯРАХ.

По докладній інформації просимо
згодошуватися до:—

W. HAWRYSH

National Immigration & Colonization Co
10275 - 101st Street, Edmonton, Alta.

ПЕРШОРЯДНА МАСАРНЯ

МІСЦЕ, ДЕ ВИ ГОДНІ НАБУТИ НАЙСМАЧНІШІ КОВБАСИ І ДРУГІ
МАСАРСЬКІ ВИРОБИ.

Виповняємо замовлення й вислаємо в котрунебудь місцевість в
Алберті, Брітіш Колумбії чи Саскачевані.

ВЕЛИКДЕНЬ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ, ОТЖЕ ПОСИЛАЙТЕ СВОЄ ЗАМОВ-
ЛЕННЯ ЯКНАЙСКОРІШЕ НА АДРЕСУ.

Home Meat Market

10342 - 101st Street, - Edmonton, Alberta

МАРЧИШИН І ВАСИЛИШИН, Властители.

Коли купуєте відсвіжуючі напитки

не забувайте, що

НАЙКРАЩИМ НАПИТКОМ Є:—

Orange Crush

Lemon, Cherry, Grape, Etc.

фабриковані компанією

Prairie Rose Manufacturing Co.

9611 - 104th Avenue - Edmonton, Alberta

Телефон 21881.

Журнал "Клич" опирається виключно на передплату, оголошенню і розпродажі
поодиноких чисел його.

Ніхто не допоможе йому, як не pomoжете Ви!

Большевицька преса дістає підмогу з Москви, бо вона на службі її.

Всю українську пресу, що служить українському народові мусить піддержати у-
країнський народ!

"Клич" не вимагає від Вас багато, лише передплати й поширення його.

ВАЖНЕ:

Кожний українець, що дає передплату на "Клич" тепер, стає не лише передплатником "Клича", але допомагає будувати його.

Чи Ви Шановний Читачу, бажаєте причинитись до збудування "Клича"? — Якщо так, то спішіть зо своєю передплатою.

В початках передплату дають лише дійсно свідомі одиниці, ті, що без жадного торгівництва причиняються до піддержання його морально й матеріально.

Всіх тих українських людей, що самі з власної волі допомагають "Кличеві", без жадного "канвасування", Видавництво цінить дуже високо. — Це є ті люди, що в них є глибока моральна свідомість, — а не ті, що шукають викрутку, а дійсно є байдужні.

При кожнім купні, замовленню чи іншим професійнім "бізнесі" прохаємо згадати "Клич", цим допоможете йому.

Преса є одним із найбільш конечних середників в культурному житті народу.

Преса є одним із найбільш конечних чинників у піднесенню народу на вищий ступень освіти.

Преса є одним із найсильніших засобів в боротьбі за визволення.

Не допустім до того, щоб українська преса була слабша, як преса ворога-большевика, в українській мові.

"Клич" доложить усіх своїх зусиль щоб сповнити завдання, які він взяв на себе. — Сповніть і Ви своє завдання супроти него.

Ред. "КЛИЧА".

УВАГА!

Нова Українська Кавярня

ОДИНОКА В ЕДМОНТОНІ
НАЙКРАЩЕ УРЯДЖЕНА

— для: —

ВИГОДИ,
ПРИЄМНОСТІ
І СМАКУ.

СМАЧНІ СТРАВИ,
ЧИСТА УСЛУГА,
ЗА МАЛІ ГРОШІ

УРЯДЖЕННЯ:

ДЛЯ САМІТНИХ,
ДЛЯ ГУРТОВИХ,
ДЛЯ РОДИН,
ДЛЯ ТОВАРИСТВ,
ДЛЯ ВСІХ.

МИ ВАС ВИТАЄМО,
МИ ВАС ОБСЛУЖИМО,
МИ ВАС ЗАДОВОЛИМО.

Вигідне місце для весілля та інших забав
Зайдіть до нас як до свого дому.

СПРОБУЙТЕ А ПЕРЕКОНАСТЕСЯ

Ново-утворена кавярня під управою добре знаних українців в Едмонтоні
І. ЛЕСКІ І Т. СТЕЧИШИН, управителі.

Зайдіть до:—

PLAZA CAFE

9957 JASPER AVENUE, EDMONTON, ALBERTA

(Напроти 98-го Стріту)